

ฐานกริยา จัดหมวดหมู่ตามความหมาย

ธาตุลงปัจจัย เป็นฐาน (base) สำหรับลงวิภัตติประกอบเป็นกริยา

- ฐานกริยา ในที่นี้หมายถึง ธาตุที่ลงปัจจัยแล้ว (รวมทั้ง *อาคม อุปสัค ...*) กลายเป็น ‘ฐาน’ (base) พร้อมที่จะนำไปลงวิภัตติอาขยาต เพื่อทำเป็นกริยาอาขยาตได้โดยสะดวก และฐานกริยานี้ยังช่วยให้สังเกตและประกอบกริยาได้ง่ายขึ้นด้วย
- หลังคำแปล ยังได้เพิ่มตัวอย่างกริยาอาขยาต-กริยาภิตก์ ที่มีการแปลงรูปต่างจากฐานปกติ รวมทั้งตัวอย่างศัพท์นามภิตก์ด้วย
- หลังเครื่องหมาย # คือกริยาที่ใช้ธาตุเดียวกัน แต่เปลี่ยนรูปเล็กน้อย มีความหมายเหมือนๆ กัน หรือใกล้เคียงกันบ้าง
- รูปสำเร็จกริยาภิตก์ เป็นได้ ๓ ลิงค์ เช่น ชาโต ชาตา ชาตํ จะแสดงตัวอย่างเฉพาะปุงลิงค์ คือ ชาโต
- ฐานกริยาที่ลงท้ายด้วย อา เมื่อลงวิภัตติอาขยาต หรือปัจจัยภิตก์ ที่ขึ้นต้นด้วยสระ ให้ลบ อา ด้วย

• อักษรย่อ:

ธาตุ: *อกम्म.* = อกัมมธาตุ, *สกम्म.* = สกัมมธาตุ

วาจก: *กัต.* = กัตตุวาจก, *กัม.* = กัมมวาจก; *เหตุ. เหตุกัต.* = เหตุกัตตุวาจก; *เหตุกัม.* = เหตุกัมมวาจก

วิภัตติอาขยาต: *วัต.* = วัตตมานา, *ปญ.* = ปญจมี, *สต.* = สัตตมี, *ปโรก.* = ปโรกขา, *หิย.* = หิยัตตนิ,

อัช. = อัชชัตตนิ, *ภวิส.* = ภวิสสันติ, *กาล.* = กาลาติปัตติ.

ปัจจัยกริยาภิตก์: *อนต. อนีย. ตัพ.* (*ตพพ ปัจจัย*) *มาน. อาณ. ต.* (*ต ปัจจัย*) *ตุ.* (*ตุนาที่ปัจจัย*) (*ตเว. ตู.*)

ปัจจัยนามภิตก์: *ภวิ ณี ญู ฑู ฐ ฌย อ อิ ณ ติ ยุ*

ปัจจัยตัพธิต: *ตัพ.*

ยื่น ตั้ง..... ๒	หลง ลืม..... ๖	ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก..... ๘	ผูก ร้อย ติด..... ๑๑	สงบ สัจดี หลีกเร้น..... ๑๒
เดิน ไป-มา ถึง..... ๒	ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน..... ๖	ดึง ลาก ถุด ชัก ยก..... ๘	ประดับ ตกแต่ง..... ๑๑	เพียร พยายาม สืบต่อ เกียจคร้าน..... ๑๒
เข้า ออก..... ๓	ดู เห็น..... ๖	เหยียบ ทูบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน..... ๘	ปล่อย พัน..... ๑๑	อดทน..... ๑๒
นั่ง นอน..... ๓	แสดง..... ๖	ตัด เจาะ ทำลาย แดก เสื่อม..... ๘	อยู่ อาศัย..... ๑๑	โง่ง หลอก ลวง..... ๑๓
หลับ ตื่น..... ๓	ปรากฏ..... ๖	ขุด ไถ ไส..... ๙	ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม..... ๑๑	บวช สึก..... ๑๓
ดื่ม กิน..... ๓	ศึกษา เรียน..... ๖	กด งอ..... ๙	เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก..... ๑๑	จูบ กอด..... ๑๓
หิว อิ่ม..... ๓	แผ่ เปล่ง..... ๖	ครอบงำ กัดขี้..... ๙	ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด บริสุทธ์..... ๑๑	ป่วย ไข้..... ๑๓
ทำ สร้าง..... ๓	ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก..... ๗	สำเร็จ..... ๙	เชือถือ เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง..... ๑๑	โอ จาม อาเจียน..... ๑๓
ประพศติ..... ๔	ลอย จม..... ๗	เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง..... ๙	รักษา คุ้มครอง เลี้ยง..... ๑๑	ปูลาด ท่วม คลุม..... ๑๓
พูด บอก กล่าว..... ๔	นำไป นำมา นำออก..... ๗	กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ..... ๙	ชนะ แพ้..... ๑๒	ประกอบ จัดแจง ตระเตรียม..... ๑๓
เรียก เชิญ นิมนต์..... ๔	ทิ้ง สละ ละ เว้น..... ๗	เกิด..... ๑๐	เล่น..... ๑๒	อื่นๆ..... ๑๓
ลา อำลา..... ๔	ส่งไป..... ๗	มี เป็น..... ๑๐	แสวงหา..... ๑๒	
ชม ยกย่อง ด่า ชม..... ๔	รวม รวบรวม..... ๗	เป็น ตาย แก่..... ๑๐	อาจ สามารถ กล้า กลัว..... ๑๒	
โกรธ รัก ชอบเกลียด รังเกียจ อาย..... ๕	ขอ..... ๗	เกลี้ย โปรย หว่าน กระจาย..... ๑๐	ซื้อ ขาย ติราคา..... ๑๒	
ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี..... ๕	ให้ได้ ลัก..... ๗	รด ราว เปียก แห้ง..... ๑๐	ไหว สั่น..... ๑๒	
ปรารภณา, ออยาก, ต้องการ..... ๕	จับ รับ ถือ..... ๘	ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด หนุน..... ๑๐	เป็นไป หมุนไป..... ๑๒	
คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย..... ๕	อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ..... ๘	สำรวม ระวัง..... ๑๑	กำหนด ระบุ..... ๑๒	

ยีน ตั้ง

ฐา +อ = ฐา	ติฏฐา	ตั้ง(อญ), ยืน, หยุด, ดำรง <i>อภยม.</i> [<i>วัต.</i> ฐาติ ติฏฐติ อั้ง. อภฐาลิ อภฐัส (อ-) ภวิส. ฐสสติ ต. ฐิต #อภฐิต (น-) ดู. ฐตวา ตู. ฐาตุ] (<i>ณิ กปภฐายี ณฐ ภูมภฐโก อ มคคภฐโร ธมภฐโร ภูมภฐโร ปพพภฐโร กปภฐโร ติ ฐิตี ฐฐาน</i>)
อุ-ฐา-ห +อ = อภฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น. ฐา ๓๓๓ ลง หุ อาคมได้เมื่อมีอุปถัมภ์ อยู่หน้าเท่านั้น [<i>ปิย.</i> อภฐเหหิ ต. อภฐิตโต ดู. อภฐาย #ดู. ปภฐาย ป-ฐา ใช้เป็น กิริยาวิเสสนะ แปลว่า ตั้งก่อน, จำเดิม] (<i>ณิ อภฐายี ดู อภฐาตา ฐ อภฐาน</i>)	
อุ-ฐา-ห +อ = ฐฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น, ออก [ดู. ฐฐาย] (<i>ฐ ฐฐาน</i>)	
สั-อุ-ฐา-ห +อ = สมภฐา-ฐห	ลุกขึ้นพร้อม, ตั้งขึ้นพร้อม [ต. สมภฐิต ดู. สมภฐาย]	
ปฏิ-อุ-ฐา-ห +อ = ปจจุภฐา-ฐห	ลุกขึ้นเฉพาะ, ต้อนรับ [ดู. ปจจุภฐาย]	
อุ-ฐา-ห +อ = อภฐา-ฐห	ตั้งขึ้น, ปราบกฎ, ยืนใกล้, บำรุง, อุปฐาก [<i>วัต.</i> อภฐาเปติ เทต. ต. อภฐิตโต ดู. อภฐิตตวา] (<i>ณฐ อภฐาโก คิลานภฐาโก สงฆภฐาโก ฐ อภฐาน</i>)	
ปติ-ฐา-ห +อ = ปติภฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น [ดู. ปติภฐาย] (<i>ณฐ ปติภฐาโก อ ปติภฐา</i>)	
อธิ-ฐา-ห +อ = อธิภฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น, อธิษฐาน [<i>วัต.</i> อธิภฐาติ อธิภฐิต (แปลง อ เป็น เอ) ดู. อธิภฐาย] (<i>ฐ อธิภฐาน</i>)	
สั-ฐา-ห +อ = สณฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งด้วยดี, ยืนนิ่งอยู่, ยืนดี (<i>ไม่ล้ม</i>) [ดู. สณฐาตุ] ฐ สณฐาน การดำรงอยู่ ทรวตทรวง	
ฐรูป ๓ป +ณณย = ฐรูป ๓เป	ตั้ง(ไว้), วาง, เก็บ <i>สภม.</i> [<i>วัต.</i> ฐรูปาเปติ เทต. (<i>ไม่วุทธิ</i>)]	
อุ-ฐรูป +ณณย = อภฐรูป	เข้าไปตั้ง, บำรุง, อุปฐาก <i>สภม.</i> [<i>วัต.</i> อภฐรูปเปติ ดู. อภฐรูปเตวา]	
ป-ฐรูป +ณณย = ปภฐรูป	เริ่มตั้ง, ตั้งก่อน	
อา-ฐา +อ เอ = อาเท อาทท	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น [ต. อาหิตโต]	
สั-อา-ฐา +อ เอ = สมหาเท สมหาทท	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น, ตั้งมั่น, มั่นคง [ต. สมหาหิตโต #สสุสมาหิตโต] (<i>อิ สมหาอิ</i>)	
ป-นิ-ฐา +อ = ปณิทท	ตั้งมั่น, มั่นคง [ต. ปณิทโต ดู. ปณิธาย #อูปนิธาย]	
นิ-ฐา +อ เอ = นิธ นิทท	มอบให้, ผากไว้, ฝัง, ตั้ง [ต. นิหิตโต] (<i>อิ นิธิ #สนนิธิ ฐ ธาตุนิธาน</i>)	

เดิน ไป-มา ถึง

กม +อ = กม	ก้าวไป, เดินไป [<i>วัต.</i> #อภิกกมต]
กม +อ = จงกม	(<i>พหุภาวะ</i>) จงกรม, ก้าวไป, เดินไป (<i>กม>กม>กม>กัม>จัม>จกม</i>) (<i>ฐ จงกม</i>)
อุ-สั-กม +อ = อุปสักม อุปสงกม	เข้าไปหา-พบ-ใกล้
ปฏิ-กม +อ = ปฏิกกม	ก้าวกลับ, กลับ [ต. ปฏิกกนโต]
นิ-วตตุ +อ = นีวตต	กลับ [ต. นีวตโต]
อิ +อ = เอิ	ไป, ถึง, เป็นไป, บรรลุ, ฐู [ต. อิโต] (<i>ณฐ สหายโก (สห-อิ) อ สมปราโย (สั-ปร)</i>)
อา-อิ +อ = เอ	มา [<i>ปิย.</i> เอหิ เอจ] (<i>ติ อิติ</i>)
ป-อิ +อ =	ละไป, ตาย [ต. เปโต ดู. เปจจ]
ปร-อิ +อ = ปรเอ	ไปในเบื้องหน้า, ไปข้างหน้า [ต. ปรโต] (<i>ฐ ปรายโน</i>)
วิ-อิ +อ =	ไปปราศ, ปราศจาก [ต. วิโต วิโต]
อติ-อิ +อ = อจเจ-จย	เป็นไปล่วง, ล่วงไป, ก้าวล่วง [ต. อติโต ดู. อติจจ] (<i>อ อจจโย</i>)
อป-อิ +อ = อเป	หลีกเลี่ยง, พ้นไป, ไปปราศ [<i>ปิย.</i> อเปหิ ต. อเปโต]
อุ-อิ +อ = อุเป	เข้าถึง [ต. อุเปโต]
อภิ-สั-อิ +อ = อภิสเม	ถึงพร้อมยิ่ง, บรรลุ, ได้รับ [ดู. อภิสเมจจ] (<i>อ อภิสเมโย</i>)
สั-อิ +อ = สเม	ถึงพร้อม, พิจารณา; สม, เข้ากัน [ดู. สเมจจ]
ปฏิ-อิ +อ =	อาศัย [ดู. ปฏิจจ]
อว-อิ +อ =	ลงไป, หยั่งลง [ดู. อเวจจ]
อน-อิ +อ = อเนา	อาศัย, เป็นไปตาม [ดู. อนเวจจ]
อน-พณธ +อ = อนพณธ	ตาม, ติดตาม
ยา +อ ย = ยา ยาย	ไป, เป็นไป; ถึง, บรรลุ (<i>อ วยโย ฐ ยาน</i>)
เอธ +อ = เอธ	หยั่งลง, ถึง, เจริญ, ได้, ประสบ
คม +อ = คม คจจ	ไป (สู่) <i>อภม.</i> , ถึง (ซึ่ง) <i>สภม.</i> [<i>วัต.</i> คมต คมตติ คจจเร; คมียติ คมียติ คมียติ คมมต คมมเต คจจยติ คจจยเต กัม. หิย. คม อคา คมา อคมา อคจมา อั้ง. อคณณิ อคมาสิ อคมัส อคมาสุ อคมาสุ อคมหา อคมมหา คมิมหา คมิมหา กาล. คจจิสส อคจจิสสา; อั้ง. คจจ ตัพ. คนตทโพ ต. คโต ดู. คนตวา ตู. คนต]
	(<i>กวิ อูโรโค กุชโค ตูโรโค วิหโค โนโค ณี ปารคามิ ทุกขนิโรธคามินิ ดู คมิตา คนตา ฐ ปารคู อนตคู อทหคู ญย คมโม อ สงคโม</i>)

*ณ คาโม มาตุคาโม ติ คติ ทุกคติ สุตติ ฐ คมน อุกคมน ปจจุคคมน
สุริยตถคคมนโน สุริยคคมนโน อรณคคมน อิก คมิโก*

อา-คม +อ = อาคจจ	มา, กลับมา [<i>ปิย.</i> (กาล) อาคเมหิ เทต. (<i>ไม่วุทธิ</i>) หิย. อจจคมา อ-อา-คม (อา-อิ-ย-ช-จ ซ้อน จ) ดู. อาคมม และเป็นกิริยาวิเสสนะ แปลว่า เพราะอาศัย] (<i>ฐ อาคม</i>)
อติ-คม +อ = (เป็น)ไปล่วง	[<i>หิย.</i> อจจคา ติ>ตย>จจ #อูปจจคา]
อธิ-คม +อ = อธิคจจ	บรรลุ, ตรัสรู้, ถึงทัพบ, ได้, ประสบ, เรียบ [<i>วัต.</i> อธิคเต (ลบ ม) หิย. อชฺชคมา (ลบ ม) อั้ง. อชฺชคมา (อิ ลบ ม) ต. อธิคโต]
วิ-คม +อ = วิคจจ	ไปปราศ, ปราศจาก [ต. วิคโต]
ปฏิ-อา-คม +อ = ปจจาจจ	กลับมา [<i>อั้ง.</i> ปจจาจค]
อป-คม +อ = อปคจจ	หลีกเลี่ยงไป [<i>อั้ง.</i> อปคณณิ]
อุ-คม +อ = อุคคจจ	เข้าไปใกล้, เข้าถึง [ดู. อุคคม]
สั-อา-คม +อ = สมากจจ	มาพร้อมกัน, มารวมกัน, ประชุม [ดู. สมากนตวา] (<i>อ สมากโม</i>)
สั-นิ-ปต +อ = สนนิปต	ประชุม
สั-นิ-สท +อ = สนนิสท	ประชุม [ต. สนนิสินโน]
ชฎ +อ = ชฎ	รวม, ประชุม
ปท +ย = ปชช	ไป, ถึง, บรรลุ, ต้อง [ต. ปตโต ดู. ปตวา ตู. ปตตุ] (<i>ณ ปาโท</i>)
ปฏิ-ปท +ย = ปฏิปชช	ไป, เดินไป, ดำเนินไป, ปฏิบัติ, ประณินบัติ [ต. ปฏิปนโน] (<i>อ ปฏิปทา</i>)
อา-ปท +ย = อาปชช	ถึง, ต้อง (อาบัติ, โทษ) [ต. อาปนโน] (<i>ติ อาปตติ #สมาปตติ</i>)
ป-อป +อ ุณนา = ปาปุณนา	ถึง, บรรลุ, ได้รับ [<i>วัต.</i> ปาเปติ เทต. อั้ง. ปาปุณ #สมปาปุณนิ ภวิส. ปาเปสสติ เทต. ต. ปตโต; ปาปีโต เทตัม. ดู. ปตวา ตู. ปตตุ]
จร +อ = จร	เที่ยวไป [<i>อั้ง.</i> อจริ อจจริ] (<i>ณฐ วนจโร วนจโร ปริจารโก-ริกา อ โคจโร เอกจโร อนตลิกขจโร ณ ภิกขาจโร ฐ จรณ</i>)
ธาว +อ = ธาว	วิ่ง
ชุ +อ = ชว	ไปเร็ว, วิ่งไป (<i>ณ สิมชโว</i>)
ป-ชท +อ = ปกชชท	วิ่งไป, แล่นไป, ไหลไป [ต. ปกชชโต]
สร +อ = สร	แล่นไป [<i>วัต.</i> #สัสรติ] (<i>ณ สัสรโร</i>)
อว-สร +อ = อวสร	เที่ยวไป; มาถึง; พัก, อาศัย; ประชุมลง, รวมลง [<i>อั้ง.</i> อวสริ สนธิกับ ตั เป็น ตทวสริ/ตทวสริสุ เสมอ]

ปลาย +๐	=	ปลาย	หนีไป [ต. ปลาโต; ปลาปีโต เหตุกัม. ตุ. ปลาเปตวา เหตุ. (ไม่วุทธิ)]
ป-อิ +๐	=	ปาย	หนีไป, หลีกไป [อช. ปายี ปายาลี]

เข้า ออก

ป-วิส +๐	=	ปวิส	เข้าไป [วัต. ปเวเสติ เหตุ. อช. ปาวีลี ป-อา-อ-วิส ได้เข้าไปแล้ว ต. ปวิฐฐุ ต. ปวิส; ปเวเสตวา เหตุ.]
นิ-วิส +๐	=	นิวิส	ตั้งลง, มุ่งหมาย?; เข้าไปอยู่ [สัต. นิเวสเย เหตุ. ย อาคม ต. นิวิฐฐุ (ยุ นิเวสน์)]
นิ-กม +๐	=	นิกม	ออกไป [อนต. นิกขมนุโต ต. นิกขนุโต ตุ. นิกขมม] (ณ เนกขมมฺ ย นิกขมม)
ป-กม +๐	=	ปกกม	หลีกไป, เดินออก; ก้าวไปข้างหน้า, ตะเกียกตะกาย [อช. ปกกมิ ปกกามิ อนต. ปกกมนุโต ต. ปกกนุโต] (ยุ ปกกมณ)

นั่ง นอน

นิ-สท +๐	=	นิสีท	นั่ง [ต. นิลินโน ต. นิสซช] (ณฺวฺ นิสสีทโก ณฺย นิสซชา ยุ นิสสีทณ)
สั-นิ-สท +๐	=	สนนิสีท	นั่งสงบ ไม่คึกคะนอง [ต. สนนิลินโน]
อุ-นิ-สท +๐	=	อุปนนิสีท	นั่งใกล้ [ต. อุปนนิลินโน]
อาส +๐	=	อาส อจฺจ	นั่ง, พัก, อยู่; เข้าไป; หวัง [วัต. อจฺจวาเปติ อจฺจวาเปติ เหตุ. อาณ. อาสีโน] (ยุ อาสน)
อุ-ป-อาส +๐	=	อุปาส	นั่งใกล้ (ณฺวฺ อุปาสโก)
ปริ-ย-อุ-ป-อาส +๐	=	ปยิปุส	นั่งใกล้ (ปยิปุส ยังไม่พบที่ใช้)
ลี +๐	=	เส สย	นอน [ตุ. สยิตวา อาณ. สยาโน] (ณิ มลฺลสยาฮี สมปริวตฺตสยาฮี ออนุสโย ยุ สยณฺ เสณ)
นิ-ลี +๐	=		อาศัย [ต. นิสสิโต อาศัยแล้ว(ซึ่ง) ต. นิสสลาย] (อ นิสสโย #อาสโย)
อว-ลี +๐	=	อวสสย	อาศัย, เนื่องจากอยู่ (อ อวสสโย)
นิ-ปท +๐	=	นิปช	นอน, หมอบ [ต. นิปนโน] (ณฺย นิปชชา)

หลับ ตื่น

สุป +๐	=	สุป	หลับ [ต. สุตโต] (ยุ สุปินฺ สุปน)
นิ-ทา +๐	=	นิทหาย	หลับ (ตุ นิทหายิตา ยุ นิทหายนํ อ นิททา)
นิททา ศัพท์ +๐	=	นิทหาย	หลับ, ประพตฺติหลับ (บาลีไวยากรณ์)
ป-พุธ +๐	=	ปพฺพชม	ตื่น [ต. ปพฺพชฺ] (ตุ ปพฺพชฺเตา เหตุ.)
ชาคร +๐	=	ชาโคร	ตื่น (อ ชาโคร)
ชคค +๐	=	ชคค	ตื่น
วิซี +๐	ย	วิช เวช วิชช	สลด, สั่งเวช; ก้าว; ห้วนไหว (ณ #ส่วโค ธมมส่วโค)

ต็ม กิน

ปา +๐	=	ปา ปิว	ต็ม; รักษา; บริโภค; ให้ต็ม; ถึง [วัต. ปาเปติ เหตุ. ต. ปีโต ต. ปีตวา; ปาเปตวา เหตุ. ต. ปาตุํ ปีตุํ] (ณิ มชชปายี ธนปายี ณฺวฺ ปายโก ชีรปโก อ ปาทโป กจฺจโป ณฺย เปยฺยํ ณ โคโป ตี ปีติ ปติ ยุ ปาน)
ปา +๐	=	ปิวาส	(พหฺวาท) ปรารถนาจะต็ม, อยากรต็ม, กระหายน้ำ (ปา>ปาปา>ปีปา>ปิวา) [ต. ปีปาลีโต] (อ ปีปาสา)
ภุช +๐	=	ภุช	(คน) กิน, บริโภค [ภวิส. โภกชติ อนิย. โภชนิโย ต. ภุชโต ต. ภุชวา] (ณิ โภคิ กามโภคิ ณฺวฺ คามโภชโก ณฺย โภคโค ณ โภโค ปาฐิโภโค ตี ภุชติ ยุ โภชนํ ภุชณ)
ภุช +๐	=	พุกฺกช	(พหฺวาท) ปรารถนาจะกิน, อยากรกิน, หิว (ภุช>ภุช>ภุช>พุกฺกช>พุกฺก (แปลงเพราะ ช ปัง.))
ฆส +๐	=	ชฺฆจฺจ	(พหฺวาท) ปรารถนาจะกิน, อยากรกิน, หิว (ฆส>ฆฆส>ชฺฆส>ชฺฆส>ชฺฆจ (แปลงเพราะ ฉ ปัง.)) (อ ชฺฆจฺจ)
ฆส +๐	=	ฆส	กิน, บริโภค (ณ ฆาส)
ภกฺช +๐	=	ภกฺเช	กิน (อ ภกฺชา)
อส +๐	=	อส	กิน (ณ อาโส ปาตราโส สายมาโส)
อท +๐	=	อท	กิน; รักษา [ต. อนนํ - ของกิน ข้าว ฯลฯ] (ณ วิฆาสาโท (วิฆาส-))
ปริ-ภุช +๐	=	ปริภุช	บริโภค; กิน, ใช้สอย [ต. ปริภุชโต]
ปริ-ทร +๐	=	ปริทร	บริโภค-ใช้สอย เป็นประจำ, บริหาร, รักษา, หลีกเลี้ยง (ณ ปริทโร)

ทัส ทัส +๐	=	ทัส ทัส	กัด [ต. ทฏฺฐุ ทฏฺฐุ]
ขาท +๐	=	ขาท	(คน, สัตว์) กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน [อนิย. ขาทนฺนิโย] (ณฺย ชชช)
เข +๐	=	ขาย	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน; เป็นอยู่, ปรากฏ
อชฺ-โอ-ทร +๐	=	อชฺโณทร	กลืน
คล +๐	=	คล	กิน, กลืนกิน; หล่น; เคลื่อน
คิล +๐	=	คิล	กิน, กลืนกิน
ลฬ +๐	=	ลฬ	แลบลิ้น, เลีย
นิ-ลฬ +๐	=	นิลลาฬ	เลีย, แลบลิ้น (ชีวหฺ นิลลาฬเตวา)
ลิท+๐	=	ลิท เลท	เลีย; สบายใจ, เพลินใจ [วัต. #นิลเลทตี อช. #ปฺลิตฺติ อนิย. เลทนีย] (ณฺย เลยฺยํ ณ เลทํ หตฺถนฺนฺลเลทโก ปตฺตโฏฏฺฐนฺนฺลเลทโก)

หิว อิ่ม

ฉา +๐	=	ฉา ฉ	หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ [ต. ฉาโต]
ติส +๐	=	ติส	อิ่ม, เอิบอิ่ม, ยินดี [ต. ติตฺโต]
ติป +๐	=	ติปป	อิ่ม, เอิบอิ่ม [ต. ติตฺโต] (ตี ติตฺติ)
ตป +๐	ณ ณ	ตป ตปเป-ปย	อิ่ม, เอิบอิ่ม, พอใจ; แสดง
ตป +๐	ย ณ ณ	ตป ตปเป-ปย	อิ่ม, เอิบอิ่ม; ร้อน, ร่ำร้อน, เผา [วัต. #สนตปฺปติ ต. ตตฺโต] (ณิ อาตานิ อ อาตานิ ณ อาตานิ อาตานิ)

ทำ สร้าง

กร +๐	=	กร	ทำ [วัต. กุพฺพติ กุรุติ กุรุเต ปยฺย. กรสฺสุ สัต. กรเร กรเรถ การเย กุพฺพเพถ กุรุพฺพเพถ หิย. อกา อกมฺห อช. กริ อกริ อกาลี อกฺสู อกตฺถ อกาสิ ภวิส. กาทฺติ กาทิตฺติ กาทามิ กาล. อกริสฺส] [กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กรียยติ กรียยติ กรียยเต กรียยเต กัม.] [อนิย. กรณิย ตัพ. กา-กตฺตพฺโท อันต. กรโนโต กรฺ มาน. กุรฺมาโน อาณ. กราโน ต. กโต #อกโต (น-); การิโต เหตุกัม. ต. กตฺวา ตํ. กาคฺ กตฺตุ] (กุวิ อนุตฺโก ภาติโก ณิ พุทฺทมจาริ ปุณฺณการิ ปมตฺตจาริ มาลาการิ สาตฺตจการิ ณฺวฺ การโก การิกา อนตฺถการโก ซาลการิกา วตฺตปฏฺวิวตฺตการโก การาปโก ตฺ กตฺตา ช พุกฺโก อีสฺสการิ ณฺย การิโย อ หิตฺถการิ เวยฺยาวจฺจการิ ทีปฺงการิ ณ การิ กมฺมการิ กุมฺภการิ มาลาการิ มณิการิ สุวณฺณการิ อุตฺสการิ อุปการิ สงฺขาริ อภิสงฺขาริ ปริทฺทการิ ปุเรทฺทการิ ตี วิคิตฺติ ยุ กรณํ การณํ การาปนํ กรณิ]
-------	---	----	---

กร + ยิริ = กยิริ ทำ [วัต. กยิริตี สัต. กยิรา เอยย>อา กยิราถ เถถ>อาถ]
 วิ-อา-กร + โอ = พยากโร ทำให้แจ่ม, พยากรณ์ [ต. พยากโร] (ยุ วุยากรณ์)
 อาวิ-กร + โอ = อาวิกโร ทำให้แจ่ม [ต. อาวิกตวา #สจฉิกตวา]
 มาป + เณ นย = มาเป-ปย สร้าง, ก่อสร้าง, เณรมิต [#วัต. อติมาเปติ] (เป็น เทตฺขัง)

ประพฤติ

จร + อ = จร ประพฤติ [#วัต. อาจจติ ต. สฺวจินโณ อาจอินโณ]
 (ณย จริยา ธมฺมจริยา อาจริโย)
 อธิ-อา-จร + อ = อชฺมาจร ประพฤติผิด, ล่วงเกิน, ละเมิด
 อติ-กม + อ เอ = อติกกม-กเม ก้าวล่วง, ล่วงละเมิด, ล่วงเกิน, เดินผ่าน
 [ต. อติกกนโต] (อ อติกกโม)
 จิร ศัพท์ + อาย = จิราย ประพฤติซ้ำ, ซ้ำซ้ำ
 ฐม ศัพท์ + อาย = ฐมาย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงตั้งควัน, ทำตนตั้งควัน
 ปพฺพต ศัพท์ + อาย = ปพฺพตตาย ประพฤติ(ให้เข้ม)เพียงตั้งภูเขา, ทำตนตั้งภูเขา
 สมฺมท ศัพท์ + อาย = สมฺมทตาย ประพฤติ(ให้เข้ม)เพียงตั้งสมุทร, ทำตนตั้งทะเล
 จิจฺจิกฺก ศัพท์ + อาย = จิจฺจิกฺกาย ประพฤติเสียงตั้งจิตๆ, ทำเสียงจิตๆ
 ปุตฺต ศัพท์ + อย = ปุตฺตย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงตั้งบุตร, ทำตัวเหมือนลูก

พูด บอก กล่าว

อา-จิกฺข + อ = อาจิกฺข บอก, กล่าว, แสดง
 กถ + เณ นย = กเถ-ถย กล่าว, แสดง, ชี้แจง, แต่ง [วัต. กถาเปติ เทตฺ. (ไม่ทอ)
 อัช. กเถสิ กเถสุ กถยิ กถยีสฺ] (อ กถา อตถกถา อฏฺฐกถา ยุ กถน)
 สห-กถ + เณ นย = สากฺจเจ-ฉย (สห>สา; ถ>จ) เจรจากัน, สนทนากัน,
 สากัจฉา (อ สากจฉา)
 อท พฺร + อ = พฺรุ บอก, กล่าว [ปโร. อาท อาทฺ อทฺ อัช. อาทฺสุ]
 วจ + อ = วจ บอก, กล่าว, แสดง [วัต. วุจจติ วุจจเร
 #ปวุจจเร (=วุจจนติ ใช้ในคาถา)] กัม. ทิย. อวจ อโวจ อวจ อัช. อโวจฺ
 อว-อโวจฺจต อโวจฺจมา ภาวิส. วกฺชติ มาน. วุจจมานโน กัม. ต. วุตโต]
 (ณิ ฬฺรฺสวาวี ญฺ วาจโก ตฺ วุตตา ข พุพฺพโจ สุวโจ ญย วากฺยฺ อติวากฺยฺ
 วุชฺชฺ อ วโจ วจฺ วจฺ วิจิ-เข้าสมาสแล้ว เอา อ เป็น อี ณ วาจา ยุ วจน)
 วจ + เณ นย = วาเจ-จย บอก, กล่าว, แสดง

วท + อ เอ = วท เวท วชช วชเช บอก, กล่าว [ตฺพ. วตฺตพฺโพ ตฺ. วตฺวา
 ตฺ. วตฺตฺ] (ณิ ธมฺมวาทิ นิคคฺยวาทิ มฺสวาทิ ณ วิวาทิ อนุวาทิ)
 ปฐ + อ = ปฐ บอก, กล่าว, แสดง
 ภาส + อ = ภาส บอก, กล่าว, แสดง [#อัช. อชฺณภาสิ อธิ-อ-ภาส]
 (ณิ สฺภาสิตภาสิ)
 ภณ + อ = ภณ บอก, กล่าว, แสดง (ณิ ธมฺมภณิ ปิยาภณิ พฺนุภณิ)
 ภสฺส + เณ นย = ภสฺเส-สย พูดคุย, บ่น, ต่ำ
 ขป ขปฺป + อ = ขป ขปฺป บอก, กล่าว, แสดง, กระซิบ
 อา-รฺจ + เณ นย = อาโรเจ-จย บอก, กล่าว [อัช. อาโรเจสิ อาโรเจสุ
 อาโรเจยิ อาโรเจยีสฺ]
 อติ-อา-วท + อ = อจฺจวาท กล่าวล่วงเกิน, พูดล่อลวง, พูดเกี้ยว,
 พูดยั่วชวน, ร้องเรียก
 ทิป + เณ นย = ทิป-ปย ประกาศ, แสดง (ยุ ทิปฺมา ทิปฺนํ การแสดง คำชี้แจง)
 ขา + ย = ขาย กล่าว, ประกาศ, แสดง, ชี้แจง (ยุ อพฺภกฺขาน)
 อา-ขา + อ = ออกฺขา กล่าว, บอก, แสดง, ชี้แจง [วัต. ออกฺขาติ กัม.]
 (ตฺ ออกฺขาทา)
 ปติ-ขา + อ = ปจฺจกฺขา บอกคั้น [ตฺ. ปจฺจกฺขาย]
 ป-กาสุ + อ เอ = ปกาสุ ปกาเส ประกาศ, ปราบกฎ, แจ่มแจ้ง
 โอ-วท + อ = โอวท โอวาท (ณ โอวาท)
 สาสฺ + อ = สาส สอน, อบรม (ณย สิสฺโส ติ อนุสิสิญฺจฺติ ยุ สาสน)
 อนุ-สาสุ + อ = อนุสาสุ ตามสอน, พร่ำสอน [ต. อนุสิสิญฺจฺติ]
 (ณฺ ว อนุสาสุโก ยุ อนุสาสน)
 วิ-อา-ทฺร + อ = พฺยาทฺร พูด, เล่า
 ลป + อ = ลป พูด (ณ ลาโป)
 วิ-ลป + อ = วิลป พูดคร่ำครวญ
 อา-ลป + อ = อาลป ร้องเรียก (ยุ อาลปน)
 ป-ลป + อ = ปลป พูดเพื่อเจ้อ
 สํ-ลป + อ = สลลป พูดเจรจาทัดต่อกัน (ณ สลลลาโป)
 อป-ลป + อ = อปลป พูดผิด
 อนุ-ลป + อ = อนุลป พูดมาก พูดเพื่อเจ้อ
 อุ-ลป + อ = อุลลป พูดโอ้อวด

จฺท + เณ นย = โจเท-ทย โจทย, ทักท้วง, ตักเตือน
 มนฺต + เณ นย = มนฺเต-ตย ปรีक्षा, พูดอย่างลับๆ
 [อัช. มนฺเตสิ มนฺเตสุ มนฺตยิ มนฺตยีสฺ]
 สํ-อุ-อา-ท-จฺร + อ = สมฺทาจฺร ประพฤติด้วยติ, กล่าว, ร้องเรียก
 สร + อ = สร ออกเสียง
 ชฺฐ + อ เณ นย = ชฺฐ โสธ โสเส-สย ออกเสียง, ป่าวร้อง, สรรเสริญ
 [#ต. สงฺชฺฐฺจฺโร] (ณ โสโส นิคฺโสโส ปติโสโส ยุ โสสนํ โสสนา)
 นท + อ เณ นย = นท นาท-ทย บัณเฑาะเสียง
 คชฺช + อ เณ นย = คชฺช คชเช-ชย ร้องคำราม, ออกเสียง

เรียก เชิญ นิมนต์

ป-กฺส + อ = ปกโกส เรียกมา [วัต. ปกโกสิตวา; ปกโกสาเปตฺวา เทตฺ.]
 นิ-มนฺต + เณ นย = นิมนเต-ตย เรียกมา, นิมนต์
 อา-มนฺต + เณ นย = อามนฺเต-ตย เรียกมา
 อธิ-อิส + อ = อชฺเมส เชื้อเชิญ, อารธนา
 อา-ราร + อ ย = อาราร อารชฺม เชื้อเชิญ, อารธนา; ยินดี

ลา อํลา

อา-ปฺจฺฉ + อ = อาปฺจฺฉ ถามโดยเอื้อเฟื้อ; ถามหา; บอกลา, อํลา;
 ขออนุญาต [ตฺ. อาปฺจฺฉา] (อ อาปฺจฺฉา)
 อป-โลก + เณ นย = อปโลเก-กย มองดู; บอกลา, อํลา; ขออนุญาต;
 ประกาศให้ทราบ [ต. อปโลกิโต]

ชม ยกย่อง ต่ำ ช่ม

โถม + เณ นย = โถเม-มย ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
 ฤ + อ นา = ถว ฤนา ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ (อ สนฺถโว ติ ฤติ)
 ป-สํส + อ = ปลสํส ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ [ต. ปลสํสโต] (อ ปลสํส)
 วณฺณ + เณ นย = วณฺเณ-ณย สรรเสริญ; ขยาย, ขยายความ, พรรณนา; ทำสี
 ขาวเป็นต้น; พยายาม; แสดง [#วัต. สํวณฺณตฺติ] (อ วณฺณํ อวณฺณํ ยุ สํวณฺณนา)
 อา-กฺส + อ = อกโกส ต่ำ [อัช. อกโกจฺฉิ]
 ปริ-ภาส + อ = ปริภาส ต่ำ
 ชฺฐ + เณ นย = ชฺฐเส-สย ต่ำ, บริภาษ
 สป + อ ย = สป สปย สปฺป ต่ำ, สบถ, สาปแช่ง (ณ ลาโป)

ตชช +๑ ฌณย = ตชช ตชเช-ชย ต่า, ชู่, ช่มชู่, คุกคาม [#วัต. สนตชชติ]
 นิ-คห +๑ ฌหา = นิคคห นิคคณหา ชู่, ช่มชู่, ลงโทษ [ต. นิคคหยา] (ยุ นิคคณม)
 นิท +๑ = นิท ทิเตียน, นิททา (อ นิททา)
 ครท +๑ ฌณย = ครท ครท-ทย ทิเตียน, นิททา, เกลียต, ชัง (ณย คารยโท)

โกรธ รัก ชอบ เกลียต รังเกียจ อาย

กฐ +๑ = กฐณ โกรธ, เคือง [ต. กฐโร] (ณ โกรโธ ยุ โกรโธ โน อุกโรโธ โน)
 รุจ +๑ ฌณย = รุจจ โรเจ-จย ชอบ, ยินดี [ต. รุจโร] (ณ รัมมรุจ)
 ปีย +๑ = ปีย รัก (อ ปีย)

กุกกัจจ ศัพท์ +๑าย = กุกกัจจาย เกลียต, รังเกียจ, ประพดติรังเกียจ
 คุป+ณ = ชิคฺฉณ (พหุภาวะ) เกลียต, รังเกียจ (คุป>คุป>คฺคุป>คฺคฺคุป>ชฺคฺคุป>ชฺคฺฉ)
 (แปลงเพราะ ฉ ปัจ.)

ลชฺช +๑ = ลชช อาย, ละอาย (อ ลชฺชา)
 ทเร +๑ = ทราย (เอ>อาย) อาย, ละอาย [มาน. ทรายมาโน]

ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี

รุ +๑ = รว โร ร้อง [#วัต. วิวรติ] (ณ รโว)
 รุท +๑ = รุท โรท ร้องไห้ หล่นน้ำตา [ต. รุณโน รุณณน การ~#อช. ปโรท]
 เทว +๑ = เทว ร้องไห้, คร่ำครวญ; เล่น [#วัต. ปรีเทวติ]
 กท กนท +๑ ฌณย = กนท กนท-ทย ร้องไห้, คร่ำครวญ; ร้องเรียก; รุ่นวาย
 [#วัต. ปกุกนทติ]

เค +๑ = คาย ออกเสียง, ชักกล่อม, ร้องเพลง [ต. คีโต]
 ส์-เค +๑ = สงคาย ชำระ, สะสาง; รวบรวม, จัดสรร, ร้อยกรอง;
 ชักซ้อม; สวดพร้อมกัน [วัต. สงคายติ ต. สงคโต] (ติ สงคตี ส์-ค
 ยุ สงคายนา เอ>อาย)

ทส +๑ = ทส หัวเราะ, ร่าเริง [ต. ทสฺสโร #ปทสฺสโร]
 (ณ รุ สมปทสฺสโร ณ ทาโร ปรีทาโร)

ชคฺช +๑ = ชคฺช หัวเราะ, ร่าเริง

รม +๑ = รม ยินดี [อนีย. รมณีย ต. โรโต] [#ต. อภิรมม]
 (กวี กุณฺโธโร (กุณฺช-) อ มโนโร ม อาราม ติ รติ ยุ อารมณม)

มุท +๑ = โมท ยินดี [#วัต. ปโมทติ]

นนท +๑ = นนท ยินดี, อิ่มใจ [#วัต. อภินนทติ] (อ อานนโท
 อ นนทิ ยุ นนทนิ)
 ตุส +๑ = ตุส ยินดี, เอิบอิ่ม [ต. ตุสฺสโร] (ณ สนโตโส ติ สนตฺตฺสฺส)
 สาท +๑ = สาท ยินดี, สบายใจ, เฟลใจ [#วัต. อสฺสาทติ]
 (ณ สาทิ, อสฺสาทิ ณุ สาทุ ทวาน อร่อยเพราะ)

ปรารถนา, ออยาก, ต้องการ

ฉนท +๑ณย = ฉนท ฉนทย ปรารถนา, ออยาก, ต้องการ, พอใจ
 กมุ +๑ณย = กาม กาม-มย ปรารถนา, ออยาก, ต้องการ
 (ณ รัมมกาม ติตคาม ติ นิกนติ)

ปตถ +๑ณย = ปตถ-ถย ปรารถนา, ออยาก, ต้องการ, ขอ, มุ่งหวัง
 [มาน. ปตถยมาโน อาน. ปตถยาโน] (ยุ ปตถนา)

อิสุ อิจฉ +๑ = อิจฉ ปรารถนา, ออยาก, ต้องการ
 [ปัญ. #อติฉฉ ปรารถนาแล้ว, โปรด(สัตว์)ข้างหน้า ต. อิจฺสโร] (ณย อิจฉา อ อปิฉฉ)

อาสาส +๑ = อาสาส อาสิส อาสิส หวัง, ปรารถนา

อาสิสิ +๑ = อาสิส หวัง, ปรารถนา

ปฏฺ-อาสิสิ +๑ = ปจฺจาสิส หวังเฉพาะ, ปรารถนาเฉพาะ

กข กงข +๑ = กงข หวัง, ปรารถนา, สงสัย, ... (ณย ปาฏิกงโข)

ป-วร +๑ณย = ปวาเร-รย ปรารถนา, ออยากได้; ปวาธนา กต-เหตุ.

ปีท +๑ณย = ปีเท-ทย ปรารถนา; กระหิม? (คริมใจ, ภูมิใจ, อิ่มใจ)

ลฺก +๑ = ลฺก โลก, ละมุน, ฝึกฝน, ออยาก [#วัต. โลกฺพทติ] (ณ โลโก)

รณช รนช +๑ ย = รช รณช รชช กำหนด, ย้อม
 [ต. รตโต #วिरตโต เปื่อน่าย คลายกำหนด] (ณ ราโค รงโค #วிரโค)

สั-อา-รณช +๑ = สารชช กำหนดนั้ก, ย้อม [ต. สารตโต]

นิ-วิท +๑ = นิพพินท เปื่อน่าย [ต. นิพพินโน นิพพินโณ]

คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย

จินต +๑ณย = จินเต-ตย คิด, รู้ นึก [อช. จินตสิ จินตฺสฺ จินตฺย จินตฺยฺสิ] (ยุ จินตนิ)

ตก +๑ณย = ตกเก-กย ตรึก (ณ รัมมตกโก)

สร +๑ = สร ระลึก, นึก; แล่นไป [อนีย. สรณีย ต. สโต]
 (ตุ สริตา; สาเรตา เหตุ. ณ วิปปฏิสโร ติ สติ ยุ สรม)

ธา ธร +๑ณย = ธร ธาเร-รย ทธา (พหุภาวะ) ทรงไว้, ทรงจำ; รองรับ
 (ตุ ธาตุ ธาตา ณย #มารเธยฺ อ วิชชาโร วินยโร รัมมโร กาสาวโร

ติปิฏกโร ชุตินโร ปัสสูลโร อิทธิมยปตตจิวโร อุตมรูปธรา (อิตฺตี)
 อ อุทธิ (อุทก-) ยุ สโมธาน (สั-โอ-) ธรรม)

เณ +๑ = เณ ฉาย (เอ>อาย) เฟ่ง, เฟ่งด้วยใจ, พิจารณา, คิด; เมา,
 ไหม้ เร้าร้อน, สว่าง [ต. ฉายิตวา] (อ อภิขมา ยุ ฉาน)

อุ-เณ +๑ = อุชฺฌาย (เอ>อาย) เฟ่งโทษ, ยกโทษ(ของผู้อื่น)ขึ้นพูด,
 ทิเตียน, โพนทะนา

วิ-เณ +๑ = วิชฺฌาย (เอ>อาย) (ไฟ) ดับ

ญา +๑นา = ชานา รู้ [สั. ชณญา ภวิส. ชานิสฺสตี ญสฺสตี
 อ้นต. ชานํ ตฺพ. ญาตพฺโพ ชานิตพฺโพ ต. ญาโต ตฺ. ญตวา ชานิตวา ชานีย
 ชายิตวา (นา>ย) ตเว. ญาตเว ตฺ. ญาตุ ชานิตฺ] (ณ รุ ชานนโก
 #ภสชชชานนโก ตฺ ญาตา รุ รัมมณญ มตตณญ สพพณญ วรณญ
 วทณญ ตณณญ รตตณญ ณย ญเยโย ยุ ญาณํ #หุชชานํ ตยย ญาตยย)

วิ-ญา +๑นา = วิชานา รู้แจ้ง, รู้พิเศษ [ต. วิชานิตวา]
 (รุ วิณญ ณย วิณญเยโย #สุวิณญเยโย อ สณญา ติ วิณญตติ ยุ วิณญณํ
 วิณญาปนํ วิชานน)

สั-ญา +๑นา = สณชานา รู้พร้อม, รู้จัก, จำได้ [ต. สณชานิตวา]
 (อ สณญา ยุ สณญาณํ สณชานน)

ป-ญา +๑นา = ปณญาย (นา>ย) รู้, ปรากฏ [วัต. ปณญยติ ปณญายติ
 อช. ปณญายิ ต. ปณญาโต] (อ ปณญา ยุ ปชานน)

อนุ-ญา +๑นา = อนุชานา อนุญาต [ต. อนุณญาโต]

อา-ญา +๑ = อณญา รู้ทั่วถึง, บรรลุ, ตรัสรู้ [วัต. อาณาเปติ เหตุ.
 'ให้รู้ทั่ว' ส้ง, บังคับ อช. อณญาลิ ต. อาณตโต ตฺ. อณญาย] (ตุ ญาตา
 อณญาตา อ อณญ)

มน +๑ย = มณญ รู้, เข้าใจ, สำคัญ, คิด

อติ-มน +๑ย = อติมณญ ตุก, ตูหมั่น

มน +๑โอ = มโน รู้, รู้จัก, บรรลุ, ตรัสรู้ (ติ มติ สารมติ)

สั-มน +๑โอ = สมนโน? รู้พร้อม ... [ต. สมนโต] (ติ สมนติ)

วิท +๑ = วิท รู้, รู้แจ้ง [ตฺพ. เวทิตพฺโพ #วัต. ปฏฺนิเวเทติ เหตุ.]
 (ณ กตเวทิ รุ โลกวิทฺ สพพวิทฺ ณย วิชชา ยุ เวทนา)

พฺร +๑ย = พฺรชม รู้, ตรัสรู้, ตื่น [ต. พฺรโร อาน. #อภิสมพฺรธาโน]
 (ตุ พฺรชมิตา ช ทฺรพฺโพ อ อิโพธิ ติ พฺรโร ยุ พฺรชมน)

มน +๑นา = มฺนา รู้, ตรัสรู้; นิ่งอยู่ (อ มโน อ มฺนิ)

อุป-ธรร + ฌณย =	อุปธรร-ธรร	ไคร้ครวณ, พิจารณา
อา-วช + ฌณย =	อาวชช อาวชเช-ชย	ไคร้ครวณ, พิจารณา
มาน + ส =	วิ-วิมัส (เทวภาวะ)	ไตร่ตรอง, ทดลอง, พิจารณา, ไต่สวน (มาน>มาน>มามาน>มีมาน>วิมาน>วิม (แปลงเพราะ ส ปจ.))
นิ-สม + ฌณย =	นิสाम-มย	ไคร้ครวณ, พิจารณา, แลดู, ฟัง [ดู. นิสम्म]
สั-อส + ฌ =	สมมส (สั>สมมา>สมม)	พิจารณาด้วยดี, พิจารณาโดยชอบ
ปฏิ-สั-ชา + ย =		พิจารณา [ดู. ปฏิสัชา ปฏิสงขา ปฏิสงขาย]
อนุ-วิท + ฌ =		พิจารณา [ดู. อนุวิจจ]
กขิ กงข + ฌ =	กงข	สงสัย, หวัง, ประารถนา, ... [ฌย. ปาฎิกงโข]
สกี + ฌ =	สงก	สงสัย; กลัว, สะดุ้ง; ไป, ถึง, บรรลุ
สั-สิ + ฌ =	สัสย	สงสัย

หลง ลิม

มุท + ย =	มุยท	หลง [ดู. มุพโท มุพโห] (ณ โมโห)
มุส + ย =	มุสส	ลิม [ดู. มุฏฐุ #วัต. ปมุสสติ ต.ปมุฏฐุ]
มท + ย =	มชช	เฆา, ประมาท, เลินเล่อ [#ต. ปมตโต ดู. ปมชช] (ฌย มชช ฌ ปมาโห)
มุจจ + ฌ =	มุจจ	หลง, เป็นลม, สลบ, แน่เนิ่ง
ลูก + ฌ =	ลูก โลก	หลง [#วัต. ปโลภติ เท. 'ให้หลง' แปลเป็นกัตตุ. 'ทำตกลง']

ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน

ปุจจ + ฌ =	ปุจจ	ถาม [ดู. ปุฏฐุ] (อ ปุจจา ยุ ปุจจน)
ปฬท + ฌ =	ปฬท	ถาม [#วัต. ปรปฬทติ]
สุ + ฌณณ =	สุโณ สุนา ฟัง, ได้ยิน	[วัต. สุนาติ สุโณม; สุยยติ สุยติ กัม. อช. อสโลสิ อสโลสิต; อสโลสิตต; อสโลสิ อสโลสิมทา ตวนต. สุตวา ต. สุตโต; สาวิตโต สาวาปีโต เทตกัม. ดู. สุตวา ตู. โสตุ] (ณิ รมมสลาวิ ฌนุ สาวโก สาวิกา ตู โสตา ตี สุตติ ยุ สวาน รมมสสวาน)
ปฏิ-สุ + ฌนา =	ปฏิสุณา	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง, รับคำ, รับรอง [วัต. ปจจสสุณาติ อช. ปจจสโลสิ ต. ปฏิสุโต ดู. ปฏิสุณิตวา]
สุ + ส =	สุสสุส	ปรารถนาจะฟัง, อยากฟัง
อว-ธา + ฌ =	โอทท	ฟัง [วัต. (โส) โอททติ ต. โอทโธ]
วิ-สท + ฌ =	วิสท	รับคำ

ลิข + ฌ =	ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ขัด, ขูด)
คนถ + ฌณย =	คนถ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
รจ + ฌณย =	รจ-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รจนา
คน + ฌณย =	คน-ณย	นับ, คำนวณ
ลูป + ย =	ลูปป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ [ดู. ลุตโต]
มา + ฌ ย นา โอ =	มา มาย มินา มิโน	รัก, ทะนุถนอม; นับ, ชั่ง, เปรียบเทียบ [ดู. นิमितติ] (ดู มาตา อ ปฏิมมา ปติมา ณ มตตา)

ดู เห็น

โอ-โลก + ฌณย =	โอโลเก-กย	มองดู, เห็น
ทิส + ฌ =	ทิสส	เห็น, ปรากฏ
ทิส + ฌ =	ปสส	เห็น, ดู [วัต. ทิสสติ กัม. สัต. ทกเขมุ เอยยาม>เอมุ ทีย. อททส อททล อช. อททลัส อททลามา (อททลิมทา) ภวิส. ทกขติ อนีย. ทสสนีย ตพ. ทฏฐุทโพ ต. ทฏฐุ: ดู. ทิสวา ทิสวาน ตู. ทฏฐุ] (ณิ ภยทลสิ ปรวชชานุปสสิ ข ทททโส สทททโส สทลโส ตี ทฏฐุติ ยุ ทสสน อาริ ภยทลสวารี สพพทลสวารี)
อิกข + ฌ =	อิกข	เห็น (อ #อูปกษา)
ปฏิ-สั-จ-อิกข + ฌ =	ปฏิสณจิกข	เห็นพร้อมเฉพาะ, พิจารณาเห็น
อนตร-ธา + ฌ ย =	อนตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธานไป [ดู. อนตรทิต]
สั-อว-อิกข + ฌ =	สมเวกข	พิจารณา [ดู. สมเวกขียาน #วัต. ปจจเวกขติ (ปติ-วิ-อิกข) ดู. ปจจเวกขีย]

มิล + ฌณย =	มิล มีเล-ลย	หลับตา [#วัต. นิมีลติ]
อุ-มิล + ฌ =	อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
มิส + ฌ =	มิส	หลับตา [#วัต. นิเมสติ นิเมสติ]
อุ-มิส + ฌ =	อุมมิส	เปิดตา, ลืมตา
ป-สุ + ฌ =	ปสว	ประสบ, พบ, เห็น

แสดง

ทิส+ฌณย =	เทเส-สย	แสดง (นามธรรม), กล่าว, สวด [ภวิส. เทเสสสติ] (ฌนุ เทลโก ฌมมเทสโก ฆตตทเทสโก มคคทเทสโก ยุ เทสณา ฌมมเทสณา)
ทิส+ฌณย =	ทสเส-สย	แสดง (รูปธรรม) [อช. ทสเสสิ ทสเสสุ ทสสยิ ทสสยีสู ต. ทสสิโต กัม.]

อุ-ทิส + ฌณย =	อุททิส อุทเทเส-สย	แสดงขึ้น [ปฏย. อุททิสตุ ดู. อุททิสิตวา อุททิสย; อุททิสส 'เงาจง' ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ]
นิ-ทิส + ฌ ย =	นิททิส นิสส	ชี้แจง, แสดง, อธิบาย; อ้าง, อ้างถึง [ดู. นิททิสฺฐุ นิสสิโต] (ยุ นิสสน)
อป-ทิส + ฌ ย =	อปทิส อปทิสส	แสดงอ้าง, อ้าง, กล่าวอ้าง, ชี้แจง [ดู. อปทิสิตวา] (อ อปทิส ฌณ อปเทโส ยุ อปทิสน)

ปรากฏ

วิ-สุ + ฌ =	วิสสว	ปรากฏ, มีชื่อเสียง [ดู. วิสสุโต]
ปาตุ-ภู + ฌ =	ปาตุภาว	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตุภว]
ปาตุ-ร-หุ + ฌ =	ปาตุโร	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตุโร]
ป-ญา + ฌนา =	ปณญาย (ฌนา>ย)	รู้, ปรากฏ [วัต. ปณญยติ ปณญายติ อช. ปณญายิ ต. ปณญาโต] (อ ปณญา ยุ ปชานน)

ศึกษา เรียน

ทม + ฌณย =	ทเม-มย	ทราบ, ฟัง [ดู. ทนโต] (ฌนุ ทตถิมโก กุลทมโก ฌย ทมโม อ ทโม)
สิกข + ฌ =	สิกข	ศึกษา (อ ลิกขา ยุ ลิกขน)
อชิ-อิ + ฌ =	อชฌาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย [วัต. อชิเต ฌพบใน ไตร.]
อชิ-อิ + ฌ =	อชฌาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย [วัต. อชิเต]
อชิ-อิ + ฌ =	อชย อชย อชีย (อิ>ย)	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย [วัต. อชียติ อชยามิ อันต. อชียนโต มาน. อชียมาโน ดู. อชียิตวา]
คท + ฌณา =	คนทา	เรียน, เล่าเรียน [ดู. #อชคทหนิตวา] (ยุ #อชคทหน อชคทหน)
สั-ฌณ + ฌ =	สชฌาย (เอ>อช)	สวด, สาธยาย, ฟ่อง (อ สชฌาย)
ปริ-ย-อาป + ฌณณา =	ปริยาปณา	เล่าเรียน (ยุ ปริยาปณน)

แผ่ แปลง

ผร + ฌ =	ผร	แผ่ไป
ตณ + โอ =	ตโน ตนุ	แผ่ไป, ขยาย
นิ-ฉร + ฌ =	นิจฉร	(เสียง, รัศมี) แปลงออก, (สายฟ้า) แลบ, (ลิ้น) แลบออก อกมม.
นิ-ฉร + ฌณย =	นิจฉาเร-รย	แปลง (เสียง, รัศมี), แลบ (ลิ้น) สกมม.

ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก

ตร	+อ	=	ตร	ข้าม, ผ่าน, กลิ้ง [ต. ตินฺนโณ] (อ เวสฺสนตโร)	
อุ-ตร	+อ	=	อุตฺตร	ข้ามขึ้น, ข้าม, ขึ้น [ต. อุตฺตติณฺโณ]	
โอ-ตร	+อ	=	โอตฺร	ข้ามลง, ลง, โฉบลง [ต. โอตฺติณฺโณ] (ยุ โอตฺตรณฺ)	
รุห	+อ	=	รุห	ขึ้น, งอก, ปรากฏ, เกิด [ต. รุหโ] (อ สิโรรุโห ยุ โรหณฺ #เทโวโรหณฺ อภิรุหณฺ)	
อา-รุห	+อ	=	อารุห-โรห	ขึ้น, งอก [ต. อารุหโห ตู. อารุห #วัต. อภิรุหติ]	
อว-รุห	+อ	=	โอโรห	ลง, โน้มลง [#วัต. ปจฺจโรหติ ตู. โอโรหุ]	
คาหุ	+อ	=	คาห	กวน, คน [ชาตฺนี้ไม่มีการซ้อน ค]	
อธิ-โอ-คาหุ	+อ	=	อชโณคาห	หยั่งลง, จมลง, โฉบลง, เข้าไป [ต. อชโณคาหโ]	
โอ-กม	+อ	=	โอกกม	ก้าวลง, หยั่งลง [ต. โอกกมม]	
ปต	+อ	=	ปต	ตก, ล้ม, (กรรม) แท้ง [วัต. ปาเตติ เหตุ. ต. ปาติโต เหตุกัม. #วัต. ปปติ] (ณิ ปาณาติปาติ)	
อุ-ปต	+อ	=	อุปปต	กระโดดขึ้น, บินขึ้น, เหาะขึ้น (ยุ อุปฺปตฺน)	
อภิ-อุ-คม	+อ	=	อพภุคคฺม	บินขึ้น, เหาะขึ้น [ต. อพภุคคฺนตฺวา]	
อธิ-อุ-ปต	+อ	=	อชฌุปฺต	ตกลง, โฉบลง [ต. อชฌุปฺตโต]	
ภสฺส	+อ	=	ภสฺส	พลัดตก, พลาด, เคลื่อน, หล่น, ล้ม, หัก; รุ่งเรือง, ส่องสว่าง [ต. ภฏฺฐ]	
ลขิ	+อ	ณณ	=	ลงฆ ลงฺฆ-ชย	กระโดด, เหาะ, เเหิน, ลอยไป [#วัต. อุลลงฺฆติ]

ลอย จม

วห	+ย	=	วฺยห	ลอย, นำไป [ต. พาหิตฺวา พาหโ] (อ สุขาวโ สฺส-อา-) ทิตฺวาโห ณ วาโห ยุ วหนฺ วาหน)
ปลุ	+อ	=	ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
ปลว	+อ	=	ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
นิ-มุชช	+อ	=	นิมุชช	จม, จมลง, ดำลง, ดำน้ำ [ต. นิมุคฺโค]
ลิตฺ	+อ	=	ลิตฺ	ปล่อย, ติด, ชุ่มชื้น; หลง; หุง, ต้ม, นึ่ง; จม [วัต. โอสาเทติ เหตุ. 'ให้จมลง' ต. ลินฺโน 'ชุ่ม'] (อ กุสิโต (กุจฺฉิต-ลิตฺ ลบเหลือ กุ)

นำไป นำมา นำออก (นี่ นำคน-สัตว์; หร นำสิ่งของ ...)

นิ นี	+อ	=	เน นย	นำไป [วัต. นียติ กัม. ต. นีโต ตู. เนตฺวา] (ณฺว นายโก-ยิกา โลกนายโก ตู เนตา ณฺย เนยโย เวเนยโย อนโย วินโย ติ ภาเวนตฺติ ยุ นยณ)	
อา-นี	+อ	=	อาเน	นำมา [ต. อาনীโต]	
อป-นี	+อ	=	อปเน	นำออก	
หฺร	+อ	=	หฺร	นำไป [วัต. หฺราเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. หโต-โฏ] (ณฺย หารโย ยุ รโหฺรณ)	
อภิ-หฺร	+อ	=	อภิหฺร	นำไป [ต. อภิหโต-โฏ ตู. อภิหฺรจฺ]	
อา-หฺร	+อ	=	อาหฺร	นำมา [ต. อาหโต-โฏ] (ณ อาหฺโร)	
โอ-หฺร	+อ	=	โอหฺร	นำลง ปลงผมทวนวด [วัต. โอหาราเปติ เหตุ. (วุทธิ)]	
นิ-หฺร	+อ	=	นิหฺร	นำออก, ขับไล่ (ใช้กับคนได้)	
ป-อช	+อ	=	ปาเช	ขับ, ต้อน, ไล่	
อป-หฺร	+อ	=	อปหฺร	นำไปทิ้ง, ฉวยเอาไป	
หฺร	+ส	=	ชิตฺสฺ ชิตฺสฺ	(เทวภาว) ประารถนาจะนำไป, อยากนำไป (หฺร>หฺร>หิหฺร>ชิหฺร>ชิตฺ/ชิตฺ)	
วห วฺห	+อ	=	วห	นำไป, เจริญ, เพิ่มขึ้น [ต. วฺหโ]	
อา-วห	+อ	=	อวห	นำมา	
ทิ้ง สละ ละ เว้น					
ชิป	+อ	=	ชิป	ทิ้ง, ขว้าง, โยน; ใส, จาม [วัต. ชิปาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ)] (อ จิตฺตฺกฺเชโป)	
ฉทฺท	+ณณ	=	ฉทฺเต-ชย	ทิ้ง, ขว้างทิ้ง [ต. ฉทฺทิตฺ] (ณฺว กจฺวรจฉทฺทโก-ชิกกา)	
ฉุฎ	+อ	=	ฉุฎ	โยนทิ้ง, นำออก, ขับไล่ [ต. ฉุฎโ ทฺ ฉุฎโ]	
จช	+อ	=	จช	สละ, บริจาค [ต. จตฺโต] (ณ จาคโ อติปริจาโค ยุ จชน)	
วิ-สชช	+อ	=	วิสสชช	สละ, แบ่งปัน; แก้/ตอบ (คำถาม) [#วัต. นิสฺสชชติ, อุลลชชติ] (ยุ วิสฺสชชนา)	
รห	+อ	ณณ	=	รห รเห-ชย	สละ, ทิ้ง
ป-หา	+ย	=	ปหียย ปหีย ปหาย	ละ, สละ, ทิ้ง, ปล่อย; เสื่อม, เลว	

[ต. ปหิโน ตู. ปหาย #โอหาย] (ติ ชานิ #ปริหานิ)

หา +อ = ขห ขหา (เทวภาว) ละ, สละ, ปล่อย ; เสื่อม, เลว
(หาหา>ชาหา>ขหา) [ต. หิตฺวา ขหิตฺวา] (อ สหฺพฺชโย)

อฺชณ +อ = อฺชณ สละ, ละ, ทิ้ง
วชฺชิตฺ +อ ณณ = วชฺช วชฺช-ชย เว้น, สละ, แบ่งปัน [#วัต. ปริวชฺชติ]
(ณฺย ปหฺพชชา)

สร +ณณ = สเร-รย สาเร-รย ชัดไป, ละ, ทิ้ง; ขยาย, พิสดาร
ป-สร +ณณ = ปสาเร-รย เหยียด (มือ, แขน)
นุท +อ = นุท ชัดไป, ขว้าง, ทิ้ง, ขจัด, บรรเทา
[#วัต. วินนฺทติ ปนฺทติ อปนฺทติ]

ส่งไป

เปส +ณณ = เปเส-สย ส่งไป [ต. เปสิโต]
ปห +ณณ = ปาเห-หย ส่งไป [ต. ปหิตฺ ตฺพ. ปาเหตฺพโ]
ป-หิ +ณณ = ปหิณ ปหิณา ส่งไป [ต. ปหิตฺ]
อฺชช +เอ = อฺชชโยเช ส่งไป [ต. อฺชชโยชิตฺ]

รวม รวบรวม

สํ-หฺร +อ = สํ-หฺร รวบรวม, ย่อ
สํ-คห +ณหา = สงคณฺหา สงเคราะห์, รวบรวม (อ สงคโ)
จิ +นา = จินา ก่อ, สั่งสม (อ #สนฺนิจโย อฺจฺจโย ปริจโย)

ขอ

ภิกฺข +อ = ภิกฺข ขอ (รูปฺ ภิกฺขุ อ ภิกฺขา)
ยาจ +อ = ยาจ ขอ (ณฺว ยาจโก)
วร +ณณ = วาเร ขอ, ต้องการ

ให้ ได้ ลัก

ทา +อ = เท ททา (เทวภาว) ให้ (ทา>ททา>ททา) [วัต. ทชฺชติ ทมฺมิ ทมฺม;
ทียติ ทียยติ กัม. สัต. ทชฺชชย ทชฺชา ทชฺชฺ ทชฺชฺ ทีย. อททา อทฺท
อฺช. อทาสี อทฺสฺ ภาวิส. ทสฺสติ มาน. ททมาโน ตฺพ. ทาทฺพโ
ต. ทินฺโน ทตฺโต ตู. ทตฺวา] (ณิ อทินฺนทาหิ ณฺว ทายโก
อนฺนทายโก-ยิกา ตู ทาตา ณฺย เทยฺย อ อายฺโท พลโ ทฺ ปุรินฺทโ
ณ ทาโย ทานทาโย ทายฺ ยุ ทาน)

ปฏิ-ทา +อ = ปฏิเท ให้กลับ, ให้คืน
 ปริ-วิส +อ = ปริวิส ให้/ถวาย/เลี้ยง อาหาร, อังคาส (คำชม)

นิ-ยต +ณ ฌย = นิยยาเท-ทย (ต>ท) มอบให้, แลกเปลี่ยน
 (คัมภีร์ฝ่ายศาสนาแปลง ต เป็น ท ส่วนคัมภีร์ฝ่ายโลกียะไม่แปลงเป็น ท)

ปฏิ-ปท +ณ ฌย = ปฏิปาเท-ทย มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้สำเร็จ, บันดาล

โอ-?? +ณ ฌย = โอโณเช-ชย อุทิศ, ให้, ล้าง, ชำระ

ลก +อ = ลก ได้ [อช. อลตถ (=อลถ) อลตถ (=อลถ)]

ภวิส. ลจจติ ตัพ. ลททโพท ต. ลทโร ต. ลทธา ลทท ต. ลทฐ ฌย. ลทภา]
 (ข ทุลโล สุลโล ฌย ลทโ ฌ ลลาโ ทิ ลทธิ)

ปฏิ-ลก +อ = ปฏิลก ได้เฉพาะ, กลับได้

วิท +อ = วินท ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี

จฺร +ณ ฌย = โจเร-รย ลัก, ขโมย [อช. โจเรสิ โจเรสุ โจเรยิ โจเรยีส]
 (ตุ โจเรตา ฌ โจโร)

เถน +ณ ฌย = เถเน-นย ลัก, ขโมย

อว-ทร +อ = อวทร ลัก, ขโมย (ณ อวหาโร)

จับ รับ ถือ

คท +ณหา = คณหา ถือเอา, จับ, รับ [วัต. คณหาติ คณหติ; คยหติ กัม.

อช. อคณหิ คณหิ อคคเหลสิ คณหีสฺ; อคาหยิ ฌย เทต.

ภวิส. คเหลสตี ตู. คเหตฺวา ต. คเหตฺวา (ณฺว) คาหโก ฌย คยหิ อ เคหฺ วิคคโ
 ฌ ควโ ปตตคคาโ รชชคคาโ รสมิคคาโ องกฺลคคาโ มรฺ ยุ คทณฺ คณฺหณฺ)

อุ-คท +ณหา = อุคคณหา หยิบ, หยิบขึ้น, ยกขึ้น [ดู. อุคคเหตฺวา; อุค
 คทาเปตฺวา เทต.]

ป-คท +อ ฌหา = ปคคท ปคคณหา ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง,

สนับสนุน, อุดหนุน [ดู. ปคคยท] (อ ปคคโ ยุ ปคคณฺ)

ปฏิ-คท +ณหา = ปฏิคคณหา รับเฉพาะ, รับประเคน

อา-ทา +ย = อาทีย ถือเอา, ยึดถือ [ดู. อาทาย อาทียิตฺวา อาทียิตฺวา
 #ปริยาทาย อาน. อนฺปาทียาโน (น-อุป-) (อ #อุปาทา)

ลํ-อา-ทา +ย = สมหาทีย ถือเอา, ยึดถือ [ดู. สมหาทาย สมหาทียิตฺวา]

ลํ-อา-ทา +ณาเป เทต. = สมหาทเป ให้ถือเอา แปลให้เป็นกัตตุจฺวาจก

ในความหมายว่า 'ชักชวน' [ดู. สมหาทเปตฺวา ต. สมหาทิปโต] (ณฺว สมหาทปโก)

ลํ-อา-ทย +เอ = สมหาทเป (ย>ป) ชักชวน [ดู. สมหาทิปโต] (ณฺว สมหาทปโก)

อา-มส +อ = อามส จับต้อง, ลูบคลำ [ดู. อามฺภูโร]

ปรา-มส +อ = ปรามส จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น [ดู. ปรามฺภูโร] (ณ ปรามโล)

จุป +อ = จุป ลุกต้อง, สัมผัส [#วัต. อจฺจุปติ]

มุส +อ = มุส มุสสุส ลุกต้อง, สัมผัส [ดู. มุสฺโร ต. มุสฺริ] (ณ มสโล)

หน +อ = จรด, ขน, กระทบ [ดู. อาหจจ #อุปหจจ

ปฏิทณฺย อุหจจ ถอนขึ้น]

ลํ-ปฏิ-อิสฺ +อ = สมปฏิจจ รับ, รับพร้อม

ลา +อ = ลา ถือเอา (ณฺว มหฺลโล)

อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ

อนฺ-คท +ณหา = อนฺคคณฺท-หา อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ

อุป-ถมิ +อ = อุปถมฺก อุปถมฺก ช่วยเหลือ, ทำให้มั่นคง, อุดหนุน,
 อุปถัมภ์, คำจุน, สนับสนุน [ดู. อุปถมฺกิตฺวา]

ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก

ป-ชิป +อ = ปกชิป ใส่, ใส่เข้า [ดู. ปกฺชิตโต]

นิ-ชิป +อ = นิกชิป เก็บ [ดู. นิกฺชิตโต]

อา-วท +อ = อพพท ถอน; นำมา [ดู. อพพยท] (ณ อววาโ
 อววาหฺ (มฺกคฺ) #วิววาหฺ (มฺกคฺ))

ปฏิ-สม +ณ ฌย = ปฏิสฺสาม-มย เก็บรักษา, ยึดครอง [#วัต. สฺสามฺตฺวา] (ยุ ปฏิสฺสามนฺ)

ดึง ลาก ฉุด ชัก ยก

นิ-กทฺม +อ = นิกกทฺม ดึงออก, ลากออก

อา-กทฺม +อ = อากทฺม ดึงออก, ลากออก, ฉุด, ชัก

อฉิ อณฺจ +อ = อณฺจ ดึง, ลาก, ฉุด, ชัก

อุ-ชิป +อ = อุกชิป ยก, ยกขึ้น [ดู. อุกฺชิตโต]

อา-รฺป +ณ ฌย = อาโรเป-ปย ยก, ยกขึ้น [ดู. อาโรปิตโต] (ยุ อาโรปนฺ)

วิ-โอ-รฺป +ณ ฌย = โวโรเป-ปย ยกลง; ปล่อยลง [วัต. (ซีวิต) โวโรเปติ
 ปล่อยจากชีวิต =ฆ่า ต. โวโรปิตโต] (ยุ โวโรปนฺ)

เหยียบ ทบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน

อา+กม +อ = อกฺกม เหยียบ, ย่ำ [ดู. อกฺกนฺโต]

มถ มตฺถ +อ = มถ มตฺถ มถ รวบกวณ, ทำให้วุ่นวาย, ย่ำยี

มทท +อ = มทท เหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขย่ำ [ดู. มตฺโต]

โอ-มทท +อ = โอมทท เหยียบลง, ขย่มลง ...

ป-ทร +อ = ปทร ประหาร, ทบ, ตี (สิ่งมีชีวิต) [ดู. ปทโต]

ปุถ +ณ ฌย = ปุถย โปเถ-ถย ประหาร, ทบ, ตี [#วัต. นิปโปเถติ]

กฺฎ +ณ ฌย = โกฏฺ-ฎย ตอก, ต่ำ, ทบ, บู

โกฏฺฎ +อ ฌ ฌย = โกฏฺฎ โกฏฺฎ-ฎย ตอก, ต่ำ, ทบ, บู

หน +อ = หน ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด [วัต. ทฺถณฺยติ กัม.;
 วัตติ วัตติ (หน>วธ); วัตติ เทต.; ฆาเตติ (หน>ฆาต); ฆาเตติ ฆาตยติ เทต.

สัต. ฆาตย เทต. ต. หโต ต. หนฺตฺวา วัตติตฺวา ฆาเตตฺวา ต. หนฺตุ]
 (ณฺวี ปาณฆาตี ปฺรูปฆาตี ณฺว ฆาตโก โคมฆาตโก โจรฆาตโก ทฺลฆาตโก
 ตฺ หนฺตฺวา วฆมตฺวา รฺว ฐ ฌย วฆฺโฆ ฌวโร อนุฆาโต ยฺ อุฆาตนา)

ทฺ +ณฺ ฌย; นา = ทฺโณ ทฺณา ทฺนา เบียดเบียน (อ อุปททโว)

หน +ย = ทฺถณฺย เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง [วัต. ทฺถณฺยติ กต.]

หฺลิสฺ +อ ฌ ฌย = หฺลิสฺ หฺลิสฺ-สย เบียดเบียน (ณฺว อหฺลิสฺโก (น-))

ปีฬ +ณ ฌย = ปีฬ-ฬย เบียดเบียน, บีบคั้น, ฆ่า

ฆฏฺ +ณ ฌย = ฆฏฺ-ฎย เบียดเบียน, เบียดเสียด, รวมกัน

พาท +อ = พาท ห้ำม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน (อ อาพาโธ)

พฺธิ พธ +ณ ฌย = พฺนฺธ-ธย เบียดเบียน (ณ ปลิโพธ (ปร-))

เทฐฺ +อ = เทฐฺ เบียดเบียน, บีบคั้น [#วัต. วิเทฐฺติ]

ตฺท +อ = ตฺท แทง, เสียด; ขนระ, ครอบงำ, ทำอันตราย
 [วัต. #อภิตฺทติ ต. #อภิตฺทนฺโน]

วิธ +ย = วิชฺฌม แทง, เสียดแทง [ดู. วิทฺโธ ต. วิทฺธา]

ปฏิ-วิธ +ย = ปฏิวิชฺฌม แทงตลอด [ดู. ปฏิวิทฺโธ ต. ปฏิวิทฺธา]

รฺช +ย = รฺชช แทง, เสียดแทง; เป็นโรค, เจ็บป่วย (ณ โรโค)

กฺฎ +ณ ฌย = โกฏฺ-ฎย ตี, ทบ, เคาะ, ตัด, เกี้ยว, บั่น

อา-กฺฎ +ณ ฌย = อาโกฏฺ-ฎย ตี (กลอง), ...

ทฺส +ย = ทฺสส ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย [ดู. ทฺสฺโร]
 (ณ โทโส ปโทโส)

อป-ราร +ย = อปรชฌม ประทุษร้าย, ผิด

ตัด เจาะ ทำลาย แดก เสื่อม

ลู +นา = ลฺนา ลฺนา ตัด, เกี้ยว [ดู. ลฺโน] (ยุ ลฺนํ โลณฺ)

กนฺต +อ = กนฺต ตัด, ฆ่า, เชือด, ควก; กรอด้าย, บั่นด้าย

ผล ผพ	+ณ ฌย =	ผาเล-ลย	ตัด, ผ่า
เว	+อ =	วย วาย	กรอด้าย; ให้เหยียดห่างไป; สรรเสริญ; สำรวม (ณ วายู วายี ตนตวಾಯ)
กุส	+อ =	กุส	ตัด, ต่ำ ...
จ	+นา =	จนา	กำจัด, ทำลาย
จัส	+ณ ฌย =	จเส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทุส	+ณ ฌย =	ทุเส-สย	กำจัด, ทำลาย, ประทุษร้าย (ณฺหุ กุสทูลโก กุฎิทูลโก)
ทล	+อ ฌ ฌย =	ทล ทาเล-ลย	ทำลาย, แดก [#วัต. ปทาเลติ]
ภิท	+อ =	ภินท	ทำลาย, ต่อย, ตัด สกम्म. [ต. ภินโน] (ตุ เมตตยา)
ภิท	+ย =	ภิชช	แตก; ต่างกัน อกम्म. [ต. ภินโน #วัต. ปภิชชติ] (อ #ปฏิสมภิทา ณ เมโท สีสเมโท)
ผล	+อ =	ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, เผล็ดผล
พุลล	+อ =	พุลล	บาน, เผยออก, แดก, ทำลาย, สลาย [ต. พุลลโต]
พฺฐ	+อ ฌ ฌย =	พฺฐ โฝฆฺฐ-ญฺย	บาน, เผยออก, แดก, ทำลาย, สลาย; สะบัด, ปรบ [ต. พฺฐโล] (ยุ โฝฆฺฐนฺ ปรบ(มีอ))
ภณช	+อ =	ภณช	หัก, ผ่า, ทำลาย [ต. ภณโค ภูฏฺฐ] (ณ ภณโค ภงโค)
ภช+อ =		ภช	แบ่ง, จำแนก; คบ, เสพ (ณฺย ภาคโย ณ สวิภาโค ทิ ภตติ วิภตติ ยุ ภชน)
ภช	+ณ ฌย =	ภช-ชย	แจก, จำแนก (ณ ภาคो ทิ วิภตติ)
นส	+ย =	นสส	ฉิบหาย, พิณาศ [วัต. นาสติ นาสยติ เหตุ. ต. นฐฺฐ; นาสโต เหตุกัม.] (ณฺหุ กปฺวินาสโก ณ วินาส)
ลี	+อ ย =	ลย ลาย	ลีย ละลาย, พิณาศ, ย่อยยับ [วัต. #วีสยติ]
เฉ	+อ =	ฉว	ตัด, ฉีก, ขาด, ทำลาย [ต. เฉตวา]
ฉิท	+อ =	ฉินท	ตัด, บั่น, แบ่ง, ผ่า, ทอน, ชิ่ง สกम्म. [วัต. #สยฉินทติ ต. ฉินโน ต. อจฉินทอิ อ-ฉิท] (ณ สนิจฉเวท)
อา-ฉิท	+อ =	อจฉินท	ตัด, ชิ่ง สกम्म. [ต. อจฉินโน ต. อจฉยชิต อา-ฉิท-ย]
ส-อ-ฉิท	+อ =	สมฺจฉินท	ตัดขาด ... สกम्म.
อ-ฉิท	+อ =	อจฉินท	ตัด, ขจัด สกम्म. [วัต. อจฉยชิต กัม. ต. อจฉินฺฐ 'อันเขาทิ้ง, อันเป็นเดน']
ฉิท	+ย =	ฉิชช	ขาด, ทะลุ, แดก, สลาย อกम्म. [วัต. #ปจฉิชช; ต. ฉินโน]

ฉิทท	+ณ ฌย =	ฉิทเท-ทย	เจาะ, เป็นรู, เป็นโพรง
เฉท	+ณ ฌย =	เฉเท-ทย	ตัด, ผ่า ...
ช	+ย =	ชย	สิ้น, เสื่อม, หมด; อยู่, อาศัย [วัต. เขเปติ เหตุ. ต. ชิโน] (ณ ชโย ปริกฺชโย ธนฺกชโย)
ชุต ไส			
กส	+อ =	กส กสส	ไธ, เสือก, ไส [วัต. กสาเปติ เหตุ. (ไม่ทฺธิ) ต. กฐฺฐ] (ณฺหุ กสโก กสสโก อิ กสิ)
ชน	+อ =	ชน	ชูด, เจาะ, ไช [วัต. ชนาเปติ เหตุ. (ไม่ทฺธิ) ต. ชโต] (กฺวิ #สงฺโข (ส-) ตฺ ชตฺตา)
ตจฉ	+อ =	ตจฉ	ถาก, ไส, ทำใ้บาง (ณฺหุ ตจฉโก)
ลิข	+อ =	ลิข	เขียน; ทำใ้บาง (กลิ้ง, ขัด, ชูด)
คต งอ			
อิลช	+อ =	อิลช	งอ, คู้เข้า [#วัต. สมฺยิลชติ, สมฺยิลชติ]
กฏ	+อ =	กฏ	คด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
ภช	+อ =	ภช	คด, งอ, (ง) ขด [ต. #อภชชิตวา (นัง) คู้(บัลลังก์)]
ครอบงำ กตชี			
อภิ-ภ	+อ =	อภิว	ครอบงำ [ต. อภิวโต ต. อภิวุย] (กฺวิ อภิว #สพพาทฺธิ)
ป-สท	+อ ย =	ปสท ปสทย	กตชี, ช่มเหลง [ต. ปสทย] (ณฺย ปสทย)
สำเร็จ			
กปป	+อ ฌ ฌย =	กปป กปเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โทน
ตฺริ	+ณ ฌย =	ตฺริเร-รย	ทำ(กิจ)สำเร็จ (ยุ สนฺตฺริณ)
สิจ	+ย =	สิชฌ	สำเร็จ [ต. สิทฺโธ] (ติ สมฺพิธิ)
สาธ	+อ ย =	สาธ สาธย	สำเร็จ [วัต. สาธติ เหตุ.]
ส-อิธ	+ย =	สมฺอิชฌ	สำเร็จ
ส-ปท	+ย =	สมปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัต. สมปาเทติ เหตุ. ต. สมปโต สมปนโน; สมปาทีโต เหตุกัม.] (อ สมปทา ทิ สมปตฺติ)
นิ-ฐา	+อ =	นิฐฐา	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ [ต. นิฐฐโต]

นิ-ปท	+ย =	นิปชช นิปผชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัต. นิปผาเทติ เหตุ. ต. นิปปนโน นิปผโน] (ติ นิปตฺติ นิปตฺติ)
อว-โส	+ย =	อวสย	จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง [ต. อวลโต #วัต. ปริโยสาเปติ เหตุ.] (ณ อวสาโย ยุ อวสานํ โอสานํ ปริโยสานํ)
เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง			
วฑฒ	+อ =	วฑฒ	เจริญ, งอกงาม, เติบโต, เพิ่มขึ้น [วัต. วฑฒติ เหตุ. ต. วฑฒตวา เหตุ. ต. วุฑฺโฒ] (ติ วุฑฺฒิ)
รุจ	+อ =	โรจ	รุ่งเรือง, งดงาม [#วัต. วิโรจติ]
ชุต	+อ ฌ ฌย =	โชต โชเต-ตย	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง (ยุ โชตโน)
ทฺปิ	+ย =	ทฺปิป	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง; ร้อน, ไหม้ [#ต. อาทิตฺโต] (ณ ทฺปิเป ปทฺปิเป ประทฺปิ, โคมไฟ ทฺปิเป ทฺปิ ทฺปิ ทิตฺติ ความสว่าง รุ่งเรือง)
ภู	+ณ...ณายปย เหตุ. =	ภาเว-วย ภาวาเป-ปย	(ทำให้)เจริญ-มี-เป็น, อบรม(จิต) [ต. ภาวิตโต เหตุกัม.]
ภา	+อ =	ภา ภาย	สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง [#วัต. วิภาติ วิภายติ ปภาติ ปฏฺภาติ ต. วิภาโต] (กฺวิ #ปภา)
ภาส	+อ =	ภาส	สว่าง, รุ่งเรือง; พุด (ยุ ภาสโน)
ชล	+อ =	ชล	สว่าง, รุ่งเรือง, บริบูรณ์; คม; ห้วนไหว [วัต. (อคฺคิ) ชาเลติ เหตุ. # (อคฺคิ) ปชชลติ]
พท	+อ =	พท	เจริญ, มั่นคง [ต. พาทฺโห]
ผายี	+อ =	ผาย	เจริญ, เพิ่ม [ต. ผาโต ผิตโต] (ยุ เมโณ ทิ ผาติ)
ถิร	+อ =	ถิร	มั่นคง
กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ สักการะ			
วณท	+อ =	วณท	ไหว้ (ณฺหุ วณทโก ยุ วณท)
อภิ-วท	+ณ ฌย =	อภิวาเท-ทย	กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ
นมสส	+อ =	นมสส	น้อมไหว้
นม	+อ =	นม	น้อม, นอบน้อม
โอ-นม	+อ =	โอนม	น้อมลง, ก้มลง [วัต. โอนมาเปติ เหตุ. (ไม่ทฺธิ) ต. โอนโต]
วิ-อติ-นม	+ณ ฌย =	วีตฺตินาเม-มย	(ยังกาล) ให้น้อมไปล่วงวิเศษ, ให้เวลาผ่านไป เหตุ.
อุป-นม	+ณ ฌย =	อุปนาเม-มย	น้อมเข้าไป, นำเข้าไป, น้อมถวาย
มาน	+อ ฌ ฌย =	มาน มาเน-นย	บูชา, นับถือ (ยุ มานนํ มานนา)

ปูช +ณณย = **ปูเช-ชย** บูชา (*ณฺฐ อจาริยปูชโก ปติปูชิกา (อดีต) อปูชา*)
อป-จาย +อ = **อปจาย** บูชา, นับถือ, เคารพ (*สนี อปจายี วุฑฒาปจายี ตี อปจิตติ ยุ อปจายนํ อปจายนา*)

ยช +อ = **ยช** บูชา, บูชาเทพ, เช่นสรวง [*ต. ยัญโจ*]
(ณ ยาคี ยุ ชยนิ)

หุ +อ = **หุโ** (*หฺมาภา*) บูชา (*หฺนุ>หฺนุ>หฺโ*) (*ยุ หวนํ #อาหฺน*)

สั-กร +โอ = **สกกโร** ทำโดยดี, สักการะ [*ต. สกุกจจ #อธิกัจจ*]

ครุ-กร +โอ = **ครุโกร** ทำให้หนัก, เคารพ

เกิด

ชน +ย = **ชาย** เกิด [*ต. ชาโต ตฺ. ชนิตฺวา; ชนตฺวา เหตุ. (ไม่พหุ)*]
(กฺวิ อตฺโรช กมฺมโช วาริโช อณฺหาช ชลโช อนุโช ทฺวิโช ณฺจ ชนโก ชนิกา ตฺ ชนฺตฺ (แจกอย่าง ครุ) อ ชโน ตี ชาตี)

วิ-ชน +ย = **วิชาย** คลอด (ลูก) [*ต. วิชาโต กัถ. (ซึ่ง)*]

สั-ชน +ย = **สณชาย** เกิด, เกิดพร้อม, เกิดดี, เกิดเอง [*ต. สณชาโต*]

สู +อ ย = **สู สูย** คลอด (ลูก), ให้น้เกิด, เกิด, ประสูติ [*#วัต. ปสวตี*]

อณฺหา +อ = **อณฺหา** ออก (ไข)

อุ-ปท +ย = **อุปปชช** เกิดขึ้น [*วัต. อุปฺปาเทตี เหตุ. อัช. อุทฺปาตี อุ-ท-อ-ปท-ย-อ* ต. อุปฺปนโน; อุปฺปาตีโต เหตุกัม. ตฺ. อุปฺปชช] (*ตฺ อุปฺปชชตา ณฺ อุปฺปาโท ตี อุปฺปตฺติ ยุ อุปฺปชชนิ*)

อุ-ปท +ย = **อุปปชช** เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง [*วัต. อุปฺปชชเร (=อุปฺปชชนตี ใช้ในคาลา) (ยุ อุปฺปชชนิ)*]

นิ-วตฺต +อ = **นิพพตต** เกิด, บังเกิด [*วัต. นิพพตตตี; นิพพตเตตี เหตุ. อัช. นิพพตตี ต. นิพพตโต ตฺ. นิพพตตีตฺวา; นิพพตเตตฺวา เหตุ.*]

มี เป็น (กริยา 'มี' ในภาษาบาลี เป็นอกรรมกริยา)

ภู +อ = **ภา** มี, เป็น [*อนิย. ภาณิโย ต. ภูโต; ภาวโต เหตุกัม. ตฺ. ภาวิตฺวา; ภาเวตฺวา เหตุ.*] (*กฺวิ สยฺภู สมฺมภู สพฺพภาภิกฺโก อภิกฺโก ณฺนิ วิภาวี ตฺ ภาวิตา #อภิกฺภาวิตา อ ภาโว ปภโว อตฺตสมฺภโว ณฺ ภาโว วิภโว ตี สมฺภูตี วิภูตี ยุ ภวานํ ภาวนา*)

หุ +อ = **โ** มี, เป็น [*อัช. อโหสิ อเหสุ; ตฺ. หุตฺวา สมานกาล.*]

ป-หุ +อ = **ปโ** เพียงพอ, มีพอ, มีมาก 'มีทั่ว'; เจริญ [*วัต. นปฺปโหตี (น-) ต. ปหฺโต ปหฺโต] อ ปหฺโก (ก สกัถะ) ยุ ปโหนโก (ก สกัถะ)*]
อส +อ = **มี**, เป็น [*วัต. อตฺถิ สนฺตี; อสิ อตฺถ; อมฺหิ อสมิ; อมฺห อสม*]
ปัญ. อตฺถ สนฺตฺ; อาหิ อจฺจ อตฺถ; อมฺหิ อมฺห หิย. อาสิตฺถ
สัต. อสฺส อสฺสุ; อสฺส อสฺสตี; อสฺส อสฺสาม; สียา สียฺ; สีย
อัช. อาสี อาสุ; อาสิ อาสิตฺถ; อาสี อาสิมฺหา

วิท +ย = **วิชช** มี [*#วัต. สวิชชตี*]

เป็น ตาย แก่

ชีว +อ = **ชีว** เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่ (*สนี ธมฺมชีวี ช พุชชีวี ลุชีวี*)

อา-สส +อ = **อสสส** หายใจ [*#วัต. ปสฺสสตี*]

มร +อ = **มร** ตาย [*วัต. มียยตี มียตี (มร>มีย มีย)*]
มาน. มียยมาโน มียมาโน ต. มโต; มาริโต มารวปีโต เหตุกัม.
(ณฺจ หตฺถิมารโก ณฺ มาโร ยุ มรณิ)

จ +อ = **จ** เคลื่อน, ตาย [*ต. จโต (ตี จูตี ยุ จวนิ)*]

ชिर +อ = **ชिर** เก่า, แก่, คร่ำคร่า [*ต. ชิมฺโณ (อ ชรา)*]

เกลี่ย โปรย หว่าน กระจาย

ผุ +นา = **ผุณา** ฝัด, โปรย, โรย

วป +อ = **วป** หว่าน, ปลูก; ทอ; โจนศีระชะ [*ต. วุตโต (ณฺจ วาปโก ณฺย วปโป ณฺ วาโป ยุ วปน)*]

รูป +ณณย = **โรเป-ปย** หว่าน, ปลูก; ยก [*ต. โรปีโต (ยุ โรปนิ)*]

กิริ +อ = **กิริ** เรี่ยราย, เกลี่ย, โปรย, เคลื่อน [*ต. กิณฺโณ*]

สั-กิริ +อ = **สงกิริ** เรี่ยราย, เกลี่ย, ... ปะปน [*ต. สงฺกิณฺโณ*]

สั-ภิน +อ = **สมภินท** เรี่ยราย, ปะปน, เคลื่อนกล่น [*ต. สมภินฺโน*]

โอ-กิริ +อ = **โอกิริ** โปรยลง, หว่าน, ทำให้เรี่ยราด

วิจ-ป-กิริ +อ = **วิปป-กิริ** เคลื่อนกล่น, กระจาย [*ต. #ปภินฺโณ*]

สั-สชช +อ = **สัสชช** ปะปน, เจือปน, เกี่ยวข้อง, คลุกคลี (*อ สฺสคโค ณฺ สงโ*)

รด ราด เปียก แห้ง

วสฺส +อ = **วสฺส** (ฝน) ตก, รด, โปรย (*อ วสฺสํ วสฺโส ตี วฺสุธิ*)

อติ-วสฺส +อ = **อติวสฺส** รั่ว

ลิจ +อ = **ลิจ** รด, ราด, เท, ไหลออก ... [*ต. ลิตฺโต*]

ป-ขร +อ = **ปขร ปคฺขร** รด, ราด, เท, ไหลออก, พรม ... (*ยุ ปคฺขรณิ*)

สนฺหุ +อ = **สนฺห** ไหลออก [*#วัต. วิสฺสนฺหตี, อภิสฺสนฺหตี (อ นิสฺสนฺโท)*]

สุ +อ = **สว** ไหลไป; ให้เกิดขึ้น; เป็นใหญ่

อณฺช +อ = **อณช** หยอด, ทา, เจิม; ปรากฏ; เจือปน; เว้น

กิลิท +ย = **กิลิทย กิลิชช** เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [*ต. กิลินฺโน*]

ติม +อ ณณย = **เตม เตเม-มย** เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [*ต. ตินฺโต*]

มิเล +อ = **มิลาย** เห็นวณเภา, อับแสง [*ต. มิลาโต*]

สุส +ย = **สุสฺส** แห้ง, เหี่ยว, ผอม, ชุบซีด [*ต. สุกโก สุกโข*]

สุกฺข +อ = **สุกฺข** แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ [*วัต. สุกฺขาเปตี เหตุ. ตาก(จีวร) ต. สุกโก สุกโข*]

ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด นุ่งห่ม

วร +อ ณณย = **วร วาเร-รย วเร-รย** ปิด, กั้น [*#วัต. อวารตี (ณฺย นิวารโย ทฺนนิวารโย)*]

วิ-วร +อ ณณย = **วิวร วิวเร-รย** เปิด [*วัต. วิวราเปตี เหตุ. (ไม่พหุ) ต. วิวโร*]

นิ-วร +ณณย = **นิวาเร-รย** ห้าม, กั้น (*ยุ นิวรณิ นิวารณิ #ทฺนตฺวารณิ*)

ปริ-วร +ณณย = **ปริวาเร-รย** กั้นรอบ, แวดล้อม [*ต. ปริวโต (ณฺ ปริวาโร)*]

รุธ +อ เอ = **รุณธ รุณธิ รุณธี รุณธ รุณโร** ปิด, กั้น, ห้าม [*ต. รุทฺโธ*]

ถก +อ ณณย = **ถก ถเก-กย** ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง

ฉท +ณณย = **ฉาท-ทย** มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง [*ต. ฉนฺโน #วัต. ปฏิจฺฉาทตี*]

อา-ฉท +ณณย = **อจฺฉาท-ทย** นุ่งห่ม, ปกปิด

นิ-วส +ณณย = **นิวาเส-สย** นุ่งห่ม [*ต. นีวตฺโธ (ณฺ นีวาโส)*]

ปริ-ธา +อ = **ปริธา ปริท** นุ่งห่ม

ป-อา-ร-อุป +อ = **ปารูป** ห่ม (*ยุ ปารูปนิ*)

ปี-ธา +อ = **ปีธา ปีท** ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [*วัต. ปีททาเปตี เหตุ. (ไม่พหุ) ต. ปีทตีโต ปีตีโต*]

อปี-ธา +อ = **อปีธา อปีท** ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [*ต. อปีทตีโต อปีตีโต*]

กฺชช +อ = **กฺชช** คว่ำ, คว่ำลง, คว่ำหน้า, ก้มหน้า [*#วัต. นิกฺชชตี*]

อุ-กฺชช +อ = **อุกฺชช** หงาย, หงายขึ้น

สำรวม ระวัง

สำ-วร	+อ	ณณ	=	สำร	สำเร-รย	สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น <i>(อ สำโร ยุ สำรวณ)</i>
สำ-ยมุ	+อ		=	สยัม	สยัจจ	สำรวม, ช่มอินทรีย์ <i>[ต. สยโต] (อ สยโม สยญโม)</i>
ขมก ขก	+อ		=	ขมก	ข่มไว้, ปิดกั้น, ขัดขวาง; คำจุน <i>[#ต. วิกขมกตวา]</i>	
						<i>(ณ #วิกขมโก ขมโก ไม้ค้ำ, ผู้ค้ำจุน ยุ #วิกขมกณ)</i>

ผูก ร้อย ติด

พนธ	+อ	=	พนธ	ผูก, พัน, มัด, รั้ว <i>[ต. พนโธ พทโธ]</i>		
ลี	+ณ	=	ลีณ	ผูก, พัน, รั้ว		
สำ-นห	+ย	=	สนนยห	ผูก, สมน <i>(กระ)</i> <i>[ต. สนนโธ ตู สนนยห] (ยุ #อุปนยท)</i>		
เวฐ	+อ	ณณ	=	เวฐ	เวฐ-ฐย	ผูก, พัน, รั้ว <i>[ต. เวฐตวา #วัต. นิพเพฐติ]</i>
วู	+ณ	=	วูณา	ร้อย		
ลพิ	+อ	=	ลมพ	เหนี่ยว, แขนง, ห้อย, คล้อง <i>[#วัต. วิลมพติ ยีตเหนี่ยว, ห้อย ... อวลมพติ พังพา, ห้อย ...]</i>		
ลค	+อ	=	ลค	ลคค	ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขนง, คล้อง <i>[ต. ลคโค]</i>	
สขช	+อ	=	สขช	ติด, ข้อง, ไม่คล่อง <i>[ต. สขชฺ] (ณ อุปสคโค)</i>		
สิว	+ย	=	สิพพ	เย็บ		

ประดับ ตกแต่ง

ปิลธิ	+อ	=	ปิลนธ	ประดับ, ตกแต่ง		
มธิ	+อ	เอ	=	มณท	มณท	ประดับ, ตกแต่ง <i>(ยุ มณท)</i>
ภูส	+อ	ณณ	=	ภูส	ภูเส-สย	ประดับ, ตกแต่ง <i>(ยุ #วิภูส)</i>

ปล่อย พัน

มุจ	+อ	=	มุจจ	ปล่อย, แก้ว, ถอด <i>สम्म. [อ. โมจยิ ย อาคม ภวิส. โมจขติ ต. มุจโต ตู. โมเจตุ #โอมุจโก]</i>
มุจ	+ย	=	มุจจ	หลุด, พัน <i>อภम्म. [ภวิส. โมจขติ ต. มุจโต] (อ โมจโย วิโมจโย ตี วิมุตติ)</i>

อยู่ อาศัย

วิ-ห	+อ	=	วิห	อยู่, อาศัย <i>(ณ สุขวิหารี ณ วิหาโร)</i>
วส	+อ	=	วส	อยู่, อาศัย <i>[ภวิส. วจจติ ต. พ. วตถพท ต. วุตโต #นิวุตโต] (ณ สวตถวาสี ทิสาวาสี)</i>

อธิ-วส	+อ	=	อธิวส	อยู่ทับ, อยู่อาศัย, สิง, สิงสถิตย์ <i>[วัต. อธิวาเสติ เทต. รับ (คำ/นิมนต์), อดคสั้น ต. อธิวตโต อธิวุตโต กต. กัม. เทต. กัม.]</i>
อธิ-อา-วส	+อ	=	อชฌาวส	อยู่ครอบครอง
ปฎิ-วส	+อ	=	ปฎิวส	อยู่, อาศัย
อา-วส	+อ	=	อาวส	อาศัยอยู่, อยู่ครอง <i>(ณ อวาโส #อวาโส อ อาวสโต)</i>

ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม

ลิป	+อ	=	ลิป	ฉาบ, ทา, ลูบไล้			
มกข	+อ	ณณ	=	มกข	มกข-ชย	ทา, ลูบไล้, ลบหลู่	
รณช	รณช	+อ	ย	=	รช	รณช	ย้อม, กำหนัด <i>[ต. รตโต] (ยุ รชน)</i>

เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก

ปจ	+อ	=	ปจ	หุง, ต้ม, ปรง <i>(อาหาร), เผา, ไหม้ สम्म.</i>			
				<i>[วัต. ปจจติ กัม.; ปจาเปติ เทต. (ไม่พหิ) มาน. ปจจมาโน กัม. ต. ปกโก] (อ นิปโก ณ ปาโก)]</i>			
ปจ	+ย	=	ปจจ	สุก <i>อภम्म. [ต. ปกโก] (ณ วิปาโก ปริปาโก)</i>			
ตป	+อ	ย	ณณ	=	ตป	ตป	ต้มน้ำ, ร้อน, ร่ำร้อน, เผา; อิ่ม, เอบิ่อม <i>[วัต. #สนตปติ ต. ตตโต] (ณ อตาปี อ อาตโป ณ อาตาโป อาตปโป)]</i>
ตป	+อ	=	ตป	สะตั้ง, กลัว; เป็นใหญ่ <i>[วัต. #อตุตตปติ อตุตตปติ] (อ อตุตตป)</i>			

ณป	+อ	ณณ	=	ณป	ณาเป-ปย	เผา, ไหม้ <i>[วัต. ณาเปติ กต. เทต. กต. ต. ณตโต ณาโม; ณาปีโต เทต. กัม. ตู. ณาเปตวา กต. เทต. กต.]</i>
ณ	+อ	=	ณ	ณาย <i>(เอ>อาย)</i>	เผา, ไหม้, ร่ำร้อน, สว่าง; เฟ้ง, คิด <i>[ต. ณาปีตวา]</i>	

ทท ทท	+อ	=	ทท	ทท	ไหม้ <i>(อันไฟ) เผา [วัต. ททติ มาน. ทททมาโน กัม. ต. ททโต] (ณวุ ฉวาทโก ณ ปริหาโห ยุ #อาหาท)</i>
ป-กฏ	+อ	=	ป-กฏฐ	เดือด, เดือดพล่าน <i>[ต. ปกฏฐโต]</i>	
วาส	+ณณ	=	วาเส-สย	อบ, ร่ม <i>(ทำให้มีกลิ่นหอม) (ณ วาโส)</i>	

ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด บริสุทธิ์

สำ-มชช	+อ	=	สมมชช	ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด
ปริ-มชช	+อ	=	ปริมชช	ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด, ลูบ, คลำ
โรว	+อ	=	โรว	ล้าง

ป-ชล	+ณณ	=	ปชลาเล-ลย	ล้าง, บ้วน <i>(ปาก), ชำระ</i>		
ปุณจ	+อ	=	ปุณจ	ปุณช	เช็ด, ถู, ชำระ, กวาด	
สุธ	+ย	=	สุชณ	หมดจด, บริสุทธิ์, สะอาด <i>[วัต. โสเธติ โสชยติ เทต. 'ให้หมดจด' โสธาเปติ โสธาปยติ เทต. 'ให้ชำระ' ต. สุทโธ; โสธิตอ เทต. กัม. 'ให้หมดจด'] (ติ สุทธิ #วิสุทธิ ยุ สุชณ)</i>		
สุจ	+อ	เอ	=	สุจ	สุจ	สะอาด, หมดจด; แสดง, ไป, เป็นไป <i>(ณ โสโก ยุ โสจน)</i>
ปุ	+อ	นา	=	ปว	ปุนา	ชำระ, สะอาด, หมดจด <i>(ณวุ ปวาโก)</i>
นหา	นหา	+ย	=	นหาย	นหาย	อาบ <i>[วัต. นหาเปติ เทต. (ไม่พหิ) (ยุ นทาน)]</i>
ฆัส	+อ	=	ฆัส	สี, ถู, บด		

เชื้อถือ เลื่อมใส ผ่องใส เคี้ยวหมอง ชุ่มมัว

สำ-ธา	+อ	=	สนธา	สพท	เลื่อมใส, เชื้อถือ; เชื่อมต่อ <i>(อ สนธิ)</i>
ป-สท	+อ	=	ปสีท	ไม่มีมลทิน, หมดจด, ผ่องใส <i>[วัต. ปสาเทติ เทต. ต. ปสนโน]</i>	
ป-สท	+ณณ	=	ปสาเท-ทย	ยินดี, เลื่อมใส <i>[วัต. ปสาเท-ทยติ กต. เทต. กต.] (ณ ปสาโท)</i>	
โอ-กปป	+อ	=	โอกกปป	จัดแจง; ทำให้สำเร็จ; ไว้ใจ, เชื้อถือ <i>(ยุ โอ(ก)กปปนา)</i>	
เท	+อ	=	ทย	รักษา, ป้องกัน; หลบ; ชำระ; ดูหมิ่น <i>[#วัต. นิพทายติ โวทายติ ตู. ปริโยทาเปตวา] (อ ทยา #นิททา ยุ #โวทาน โวทาป)</i>	
กิลิส	+ย	=	กิลิส	เคี้ยวหมอง, เปียดเปียน, แมดเผา <i>[ต. กิลิฐ]</i>	
ลูลิ	+อ	=	ลูล	เคี้ยวหมอง, ชุ่มมัว, เปียดเปียน, เดือดร้อน	

รักษา คุ่มครอง เลี้ยง

รกช	+อ	=	รกช	รักษา <i>(ณ วาจานุรกชี ณวุ รกชโก-ชกา #อารกชโก วสานุรกชโก ตู รกชิตา ช ทุรกชโย ยุ รกชณ)</i>
पाल	+ณณ	=	ปาเล-ลย	รักษา <i>(ณวุ ปาลโก โคปาลโก ธนปาลโก ปาณมิปาลโก ตู ปาลยิตา ณ ทวารปาโล อุษยานปาล)</i>
กิต	+ณ	=	ติกิจจ	<i>(เททวาระ)</i> รักษาโรค, เยียวยา; ฐู; ปราบปราม; อยู่; สงสัย <i>(กิต>กิต>กิกิต>ติกิต>ติกิจ (แปลงเพราะ ณ ป.) (อ #วิกิจจ)</i>
คูป	+อ	=	โคป	คุ่มครอง, ปกครอง, รักษา <i>[ต. คุตโต] (ณวุ สุตานโคปโก ณ โคโป ตี คุตติ อินทริยคุตติ)</i>

ภร +อ = ภร เลี้ยงดู; นำไป [ต. ภโต-โฆ ภจโจ] (ตุ ภตตวา
 ข ทุพภโร สุภโร ฌย ภารโย อ มาตาเปติภโร อตตภโร ติ ภติ ญ ภรณ)

ปุต +อ ย นา ฌณย = ปุต ปุตส ปุตสา โปส-สย เลี้ยงดู (ณฺว มาตุโปสโก)
 ขคค +อ = ขคค ประคอง, ประคับประคอง, ปฏฺบัติ, ซ่อมแซม
 [#วัต. ปฏฺิขคคคิ] (ณฺว วิหารปฏฺิขคคโก)

ชนะ แพ้

ชิ +อ = เช ขย ชนะ [ตวนตุ. ชิตวา ต. ชิต ๓. ชิตวา]
 (กุวิ มารชิต ๓. เซตา อ ชโย วิชโย ญ ชยนิ)

ชิ +นา = ชินา ชนะ [อช. อชินิ #ปฏฺิชินาติ ๓. ชินิตวา เซตวา]
 ปรา-ชิ +อ = ปราเช ปราชย แพ้ [ต. ปราชิต] (อ ปราชโย)
 ยุธ +อ ย = โยธ ยุชฌ รบ, สู้ [ต. ยุทโธ #ปยุทโธ] (๓. ยุชฌิตา)

เล่น

กีฬ +อ = กีฬ เล่น (ณฺว สหปฺลุกีฬโก)
 ทิว +ย = ทิวพพ เล่น (อ เทโว)
 กุมาร +อ ฌณย = กุมาร กุมาระ-รย เล่น (อ กุมารโธ กุมารโก)

แสวงหา

คเวส +อ ฌณย = คเวส คเวเส-สย แสวงหา, ค้นหา (ณฺวี ปารคเวสึ)
 อีส +อ = เอส แสวงหา, ค้นหา [#วัต. ปรีเยสตี ปรี-ย-อิส]
 (ยุ เอสนา อนสนา เอสนํ อนสนน)

อาจ สามารถ กล้า กลัว

สก +โอ = สกโก อาจ [ณฺย. สกกา]
 สก +ออุณา = สกกุณา อาจ [สัต. สกกุณฺเณย อช. อสกชิ ภวิส. สกขิสฺสตี
 กาล. อสกขิสฺส ๓. สกกุณฺิตวา]

วิ-สท +อ = วิสท อาจ, กล้าหาญ, ปฏิญญา [#วัต. อุสฺสทตี]
 ภิ +อ = ภาย กลัว [ต. ภิต ๓. ภายิตวา] (ณ ภย ภโร
 ฐ ภีรฺ ภีรฺโก)

ภิสี +อ = ภิส กลัว [วัต. ภิสาเปตี ๓. (ยุ ภิสนํ ความกลัว, นำหวาดเสียว)
 ภมภ +อ = ภมภ กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว

วิธี +อ ย = วิช เวช วิชช กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว
 [#วัต. สฺเวชตี สวิชชตี อพพิชชตี]

อุ-สกี +อ = อุสฺสงก กลัว, หวาดกลัว [#วัต. ปรีสฺงกตี]
 ตส +ย = ตสฺส กลัว, หวาดกลัว, สะดุ้งกลัว (ณ ตาโส)

ซื้อ ขาย ติราคา

กิ +นา = กิณา กิณา ซื้อ [วัต. กิณาตี กิณฺตี] (ณฺว กยโก)
 วิ-กี +นา = วิกิกิณา วิกิกิณา ขาย
 อคฺฆ +อ = อคฺฆ มีค่า, มีราคา [#วัต. อคฺฆาเปตี ๓. ติราคา]

ไหว สั่น

จล +อ = จล จลฺจล (เทวภาวะ) ไหว, หวั่นไหว, สั่น
 จุป +อ = จุป โจบป ไหว, หวั่นไหว, สั่น, โงก (ง่วง)
 [อันต. จปฺลายนฺโต จุป-ล-อัย อุ>อ] (ยุ โจบปํ อล จปโล อุ>อ ‘คนกลับกลอก’)

อิลฺช +อ = อิลฺช ไหว, หวั่นไหว, งอ, คู้ซ้า [#วัต. สมิณฺชตี, สมิณฺชตี]
 อีร +อ = อีร ไหว, หวั่นไหว
 กปิ กมฺป +อ = กมฺป ไหว, หวั่นไหว (ณฺว #อนฺกมฺปโก โลกานฺกมฺปโก
 อ กมฺปา ญ กมฺปนํ)

วิธ +อ ฌณย = เวธ เวธ-ธย ไหว, หวั่นไหว; เบียดเบียน
 กุป +ย = กุปฺป กำเริบ, สะเทือน, โกรธ, พิณาศ [ต. กุปีโต] (ณ โกโป)
 ขุภ +อ เอ ย นา = โขภ โขภเณ ขุภก ขุภนา หวั่นไหวอย่างรุนแรง
 [๓. โขภเตวา #วัต. สฺขุภกตี สขุภกตี สฺโขภกตี สงฺโขภกตี]

เป็นไป หมุนไป

วตตุ +อ = วตต เป็นไป, เป็นอยู่, เลี้ยงชีวิต; หมุนไป; เลี้ยงดู,
 รับใช้; ห้าม [วัต. วตเตตวา ๓. (ตี วุตตี ชีวิตฺวตตี #ปวตตี)]

อติ-วตตุ +อ = อติวตต เป็นไปล่วงหน้า, (น้ำ) ล้น
 วฏฺฏ +อ = วฏฺฏ หมุน, กิ่ง; ควธ ออกม. [วัต. วฏฺฏตี (หิน)กัลลิ่ง,
 วฏฺฏตี ให้หิน)กัลลิ่ง วฏฺฏาเปตี (ใช้)หินให้หิน)กัลลิ่ง ๓. วฏฺฏตี (หิน)กุกให้กัลลิ่ง ๓. (๓. กัลลิ่ง)
 ภม +อ = ภม หั่น, หมุน [๓. ภนฺโต]

กำหนด ระบุ

องก +อ ฌณย = องก องเก-กย กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย

ลกข +ณณย = ลกฺเข-ขย กำหนด [#วัต. สลลฺกเขตี]
 วิ-อว-รูป ฌป +ณณย = วฏฺฐูป-ปย ววตฺถเป-ปย กำหนด, หมายถึง, ตั้งลงไว้
 [วฏฺฐูป เววตฺถเป วฏฺฐูปาเป เววตฺถาเป ๓. (ไม่)ทฺธิ]

ปริ-อิ +อ = กำหนด [๓. ปริจฺจ]

นิ-ยฺมุ +อ = นิยม นิยจฺจ ตัดสิน, วินิจฉัย, กำหนด; ประพฤติ [๓. นิยโต]
 (อ #วินิจฺจโย)

สํ-ธา +อ = หมายถึง [๓. สนฺธาย ใช้เป็น)กิริยาวิเสสนะ]

สงบ สงัด หลีกเร้น

สมฺ +อ ย = สม สมม สงบ, ระงับ, ทำความเพียร [๓. สนฺโต
 #วัต. วุปฺสเมตี วิ-อุ-สม ๓. (ตี สนฺตี ๓. สมฺโณ กฬหฺวปฺสมนํ)]

ปฏฺิ-ป-สมก +อ = ปฏฺิปฺสสมก ปฏฺิปฺสสมก สงบ, ระงับ
 วิ-วิจ +อ ย = วิวิจ วิวิจฺจ สงัด, ตัดเดี่ยว, ปลีกออก [๓. วิวิตโต ๓. วิวิจฺจ]
 (ณ วิเวโก)

ป-อม +อ = สงัด [๓. ปนฺโต]

ลี +ย นา = ลีย ลีนา แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน [๓. ลีโน
 #วัต. สลลฺีนาตี นีลีนาตี สลลฺีนาตี ปฏฺิสลลฺีนาตี ลียตี นีลียตี ๓. สลลฺีโน
 ๓. ลียิตวา] (อ อาลโย)

เพียร พยายาม สืบต่อ เกียจคร้าน

ฆฏฺ ฆฏฺฏ +ณณย = ฆฏฺ-ฎย ฆฏฺฏ-ฎย สืบต่อ, พยายาม, หมั่น, อุตสาหะ
 อา-รภ +อ ย = อารภ อารพฺภ ปรารภ, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม,
 ลงมือ, พยายาม [๓. อารทโธ #อจฺจารทโธ ๓. อารพฺภ อารทฺธ ตฺ. อารทฺธ]

อุ-สท +อ = อุสฺสท พยายาม (ณ อุสฺสทาโ)

วายม +อ = วายม พยายาม

ตทิ +อ = ตนฺท เกียจคร้าน, ประมาท, ไม่เอื้อเฟื้อ, เบียดเบียน

อดทน

ขม +อ = ขม อดทน, อดโทษ, ควธ, ขอบ [วัต. ขมาเปตี ๓. (ไม่)ทฺธิ]
 ต. ขมาปีโต ๓. (ไม่)ทฺธิ] (อ โอวาททฺขโม วจนฺทฺขโม ๓. ขนฺตี)

สท +อ ย ฌณย = สท สยท สเท-หย อดทน, อดกลั้น (ยุ สทนํ)

ติช +ข = ติตฺทิกฺข (เทวภาวะ) อดทน; ผูก, ร้อย
 (ติช>ติช>ติช>ติตฺทิกฺข (แปลงเพราะ ข บัง.)) (อ ติตฺทิกฺขา)

มริส +ณณย = มริเส-สย อดทน, อดกลั้น, บึกบึน, ทนทาน, มั่นคง
(*ยุ มริสน*)

โกง หลอก ลวง

กฏ +อ = กฏ คด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เลี้ยว, ปั่น
 วนจ +ณณย = วนเจ-จย เกลี่ยกล่อม, หลอกลวง
 กุห +ณณย = กุเห-ทย โกง, ล่อลวง, ให้พิศวง (*ณวุ กุหโก*)
 สฐ +อ = สฐ ล่อลวง, ฉ้อโกง; ฆ่า; เศร้าหมอง

บวช ลีก

ป-วช +อ = ปพพช ไป, ออกไป, บวช [*อช. #อนุปพพช บวชตาม; ปพพาเสสิ เทต.*] (*ณย ปพพชชา*)
 วิ-ภม +อ = วิพภม หันกลับ, หมุนกลับ, หมุนผิด, ลีก, ลาสิกขา [*ต. วิพภมโต*]

จูบ กอด

จุมพ +อ = จุมพ จูบ, จุมพิต [*#วัต. ปริจุมพิต*]
 อา-ลิจ +อ = อาลิจ กอด
 สช +อ = สช กอด

ป่วย ไข้

กิลม +อ = กิลม ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ซอกซ้า, เจ็บไข้, ไม่สบาย [*ต. กิลนโต*] (*ถ กิลมโถ*)
 คิเล +อ = คิเล เจ็บไข้, ไม่สบาย [*ต. คิลาน*]

ไอ จาม อาเจียน

ชิป +อ = ชิป ไอ, จาม; ทิ้ง [*วัต. ชิปาเปติ เทต. (ไม่พบ)*] *ต. ชิตโต*
 กาส +อ = กาส ไอ, กระแอม
 วมุ +อ = วม อาเจียน; คายออก

ปูลาด ท่วม คลุม

ป-ณูป +ณณย = ปณญาเป-ณูป ปูลาด, ตั้งไว้, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ [*ต. ปณญุตโต*]
 ถร +อ = ถร ปูลาด
 อา-ถร +อ = อตถร ปูลาด, กราน (*กรฐิน*) [*ต. อตถโต*]

โอ-ถร +อ = โอถร ปูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ
 สั-ถร +อ = สนถร ปู, ปูลาด
 อธิ-โอ-ถร +อ = อชโณถร อชโณตถร ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม

ประกอบ จัดแจง เตรียม

สั-วิ-ธา/ทท +อ = สัวิทท จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ
 สชช +อ ณณย = สชช สชชช-ชย จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ;
 สร้าง, ทำ [*ต. สฐฐ*]
 ปฏิ-ยต +ณณย = ปฏิยาเท-ทย (*ต>ท*) ตกแต่ง, จัดแจง [*ต. ปฏิยตโต*]
 ยุช +อ = ยุณช ผูก, ประกอบ, รวบรวม; อุตสาหะ, พยายาม [*#วัต. อนุยุณชติ ต. อนุยุตโต*]
 ยุช +อ ณณย = โยช โยชช-ชย ผูก, ประกอบ, รวบรวม [*วัต. ยุชชติ กัม. #วัต. สโยชชติ ต. ยุตโต #ปยุตโต สมปยุตโต*]
 (*ณย โยโคโค นิโยชชช โณ โยโค #อุปโยโค ยุ ยุณชชน*)
 สั-อนุ-อา-คม +อ = มา(ตาม)พร้อม(กัน), ประกอบ [*ต. สมณนาคโต อุ>โอ>ว>น*]

ถูกต้อง สมควร ชัดแย้ง ห้าม ค้าน

กปุ +อ เอ = กปป กปเป ควร, สมควร; อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจเป็น
 อรท +อ ณณย = อรท อรทท-ทย สมควร, เหมาะสม; บุญ (*อ ปุชารโ*)
 สั-อิ +อ = สเม ถึงพร้อม, พิจารณา; สม, เข้ากัน [*ต. สเมจจ*]
 ยุช +ย = ยุชช ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควร, สมควร, ถูกต้อง, ใช้ได้ [*ต. ยุตโต*] (*ติ ยุตติ*)
 วิ-รุช +ย = วิรุชณ คัดค้าน, ชัดแย้ง; ปรารภนา
 ปฏิ-กุส +อ = ปฏิกุโส คัดค้าน; ต่าตอป
 ปฏิ-สิธ +อ = ปฏิเสธ ห้าม, ปฏิเสธ [*#วัต. นิเสธติ*] (*อ หิรินิเสโ*)
 ปฏิ-ชิป +อ = ปฏิกชิป ห้าม, ปฏิเสธ (*คน, สิ่งของ*) [*ต. ปฏิกชิตโต*]

อื่นๆ

ปุร +อ = ปุร เต็ม [*วัต. ปุเรติ เทต. ต. ปุเรตวา เทต. ต. ปุณโณ; ปุริโต เทตกัม.*] (*ยุ ปุรัม*)
 ทุท +อ = ทุท โทท รีดน้ำนม; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย
 ธม +อ = ธม ทำเป่าให้มิเสียง, เป่าให้ดัง; ก่อไฟ, เป่าไฟ
 วลช +อ = วลชช บริโภค, ใช้น้อย

เสว +อ = เสว เสพ, ใช้น้อย, คบหา; ยินดี (*ณี ปรทารูปเสวี ณวุ เสวโก อ เสวา ยุ เสวานา ปรทารูปเสวานา เสวาน*)

วิ-สส +อ = วิสสส คู้้นเคย (*ณ วิสสาโส*)

อฏฐ +ณณย = อฏฐณ-ณย อึดอัด, บีบคั้น

จุนณ +ณณย = จุนณณ-ณย บด, ละเอียด, แผลก

วิช +ณณย = วิชช-ชย พัด, โบก [*มาน. พิชยมาโน*]

อติ-มาน +ณณย = อติมานอ อติมานย เยอหยิ่ง, จองหอง

นฏ +ณณย = นฏณ-ณย ฟ้อนรำ [*ต. นจโจ นฏโฏ*] (*ณวุ นฏโก-กา*)

นจจ +อ = นจจ ฟ้อนรำ

วิ-ลส +อ = วิลส สวยงาม, เยื้องกราย, กรีดกราย

สุภ +อ = โสภ งาม, สวย, รุ่งเรือง; เปียดเบียน (*ณ นครโสภณิ ยุ นครโสภนา (อติ)*)

ปุปผ +อ = ปุปผ บาน (*อ ปุปผ*)

สั-จิต +ณณย = เจเต-ตย ชื่อชาย; อุตสาหะ, พยายาม; แก่ (*ภาษาเก่า*), จงใจ, เจตนา [*ต. สลจิจจ*] (*ณวุ เจตนาปโก ยุ เจตนา เจตนาป*)

สิส +ย = สิสส เหลือ [*#วัต. อวลิสสติ ต. อวลิสฐ*]

อุ-ทท +อ = อุทท ถ่ายอุจจาระรด

อุ-มิท +อ = อุम्मิท ถ่ายปัสสาวะรด